

Legenda sanctissime
matrone anne ge-
nitricis virgins ma-
rie matris: et ihesu
cristi anime.

*Sum ex libris Cytia
B. M. V. Halberstaden.*

P. 4 16

Theologie

N. V. 94 435

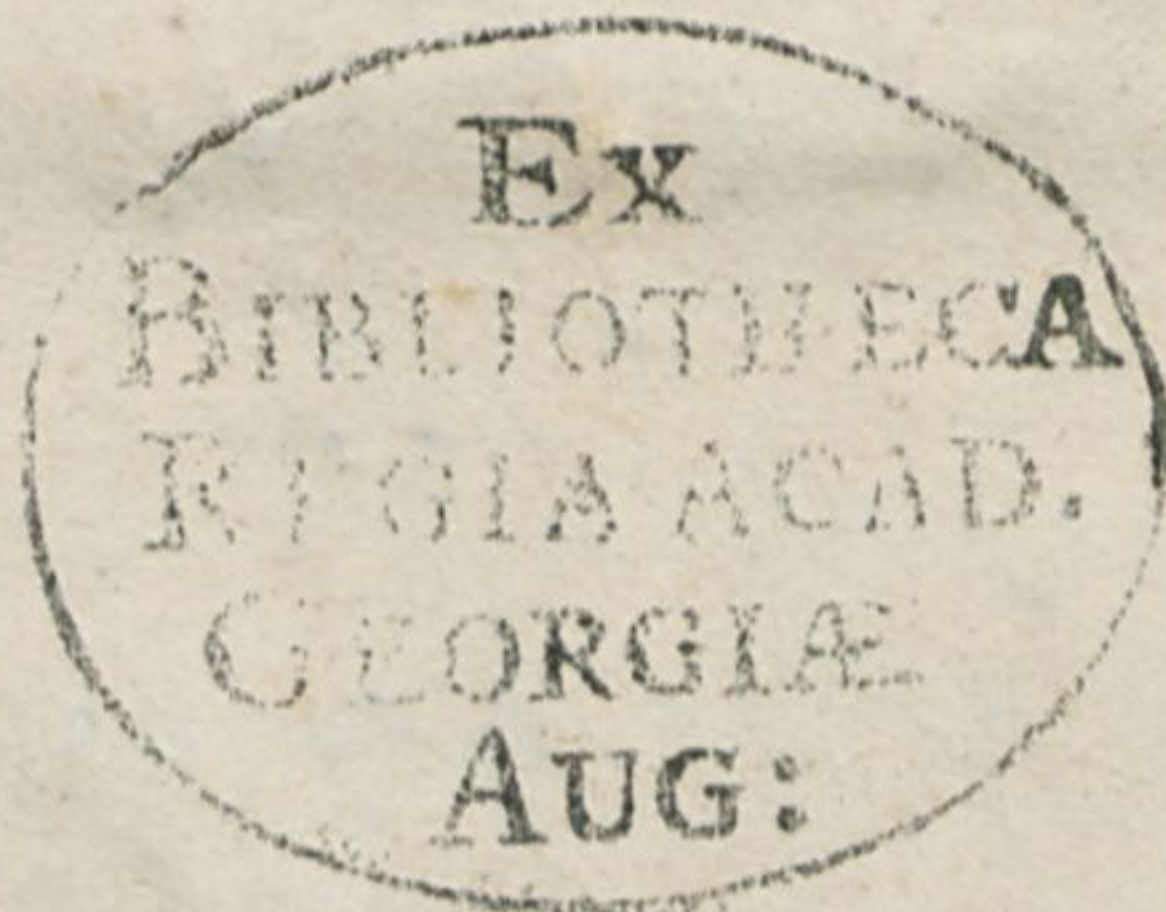
Anna suos prosperat cultores iuuat et consolatur
Annam quisquis amat felicia tempora habebit
Et modo succedant fata fecunda sibi
Si hanc in temporibus aduersis atq; secundis
Pulsas cum precibus. mox tibi gestat opem
Nam quicumq; sua quassatur mente dolore
Hanc vocet. inanes non sinit esse preces
Nec lux post tenebras. nostre via prima salutis
Que facit in portum vt naufraga puppis eat
Anna suos tristes famulos non sinit abire
Verum consolatur vndiq; mente pia
Hanc rogo continuis cole laudibus et venerare
Crede tibi dignas pensitat illa vices.

Oratio ad sanctam Annam:

Aue domina sanctissima Anna deo dignissima. que clara inter
aurea. celorum splendes sydera. Tu prece tua inclita nostra
abluere crimina. Et pro nobis pasce gaudia tecum in celesti glo-
ria. V. Ora p nobis beata Anna mundemur ab omnibus ma-
lis in hac vita

Oratio.

Deus qui beatam Annam diu sterilem. prole voluisti gloriosa
et humano generi salutifera fecundari. da quesumus vt om-
nes qui in terra matrem ⁊ filiam venerantur vtriusq; pntia in
hora mortis gaudere mereantur. Per xpm dnm nostrum.

457

**Incipit prefatio in legēdā sc̄tissi-
me matrone Anne genitric̄ vir-
gin̄ Marie m̄ris. ⁊ ih̄u xp̄i auie.**

Ana matrona beatissima. regalis plantula ex stirpe
Davidica cr̄sti ih̄u inclita d̄na seu venerabilis auia
materq; dei genitric̄ Marie illibate. p̄cipua reuerē-
tia dignissima. christicolis vniuersis indefessa lau-
de venit recolenda. Si q̄ppe psalmiāpha monitiōe
laudand⁹ sit d̄ns in sc̄tis suis. q̄tomagis ī sc̄tissimis suis parē-
tib⁹ nec dubiū arbor honorāda p̄dicat̄ cui⁹ fruct⁹ suavis viui-
ficatiuus et necessarius honorifico cultu acceptatur. Ut igitur
in lucē p̄deat qd̄ ignorat̄. nec latere deceat multis p̄futurum.
Hinc inclinatus ego de obseruātia minorū minim⁹ amore tri-
um arborū Anne Marie benedicte. atq; fructus ih̄esu prolis
diuine. de remuneratione salubri p̄suis. quāq; a nōnullis etiā
desup amoroze pulsat⁹. q; vtcunq; ex diuersis veritati p̄sonum
laboriose licz nō infructuose cōperi in vnū simpliciter redigere
curavi. Precor ergo legentē et audientē ea q̄ sequunt̄ vt amor
ferueat. labor p̄ficiat. et ad Annā sanctissimā deuotio succres-
cat. ne. nō ad germana sua celicola nō minoranda dilectio mas-
descat. Quaten⁹ horū muniti p̄sidijs. mereamur perhenni gl̄ia
cū ip̄is p̄frui in celis. Quapropt̄ ne inconfuse sed distincte pro-
cessus fiat. ac p̄fectius qd̄ sequitur perlectū memorie cōmende-
tur. nec lectori fastidium genere. p̄ capla censui corā fretus au-
p̄ilio p̄sequendū quozū cultū toti mūdo p̄nti legenda cōcupis-
co dilatandū. Primum capitulū est de parentela sancte An-
ne et parentibus eius. de genelogia et posteritate sororis eius
Esmerie. quarum mater Emerentia. pater vero Stollanus.

Scdm̄ capitulū est de laudabili p̄uersatiōe sc̄tē Anne in iu-
uētute. et quō m̄rimonialiter p̄iūcta est viro Joachim ⁊ quō vi-
rerūt in matrimonio. Tertū cap. est quō oblatio Joachim
in templo fuit reprobata. et de vtriusq; tristitia et frequētatiōe
ac angelica securatiōe de nascitura filia. Quartū capitulum.
Quare Anna tot annis infecunda pm̄aserit. et quō simul cōue-
nerūt scdm̄ dictū angelicū iuxta auream portam in Hierusalē
et oblatio ei⁹ accepta fuerat. Quintū caplm̄. Quō Anna cō-

cepit mariam peperit et educauit. in templo presentauit et de
morte Iochim. Sextū capitulum. Quō anna viduata. am-
monitione angelica tradita est sc̄do viro. cuius nomen Cleo-
phas frater ioseph nutricij dñi. de quo etiā cōcepit mariā ma-
trē triū apostolorū et vnius discipuli dñi. et de morte cleophe.

Septimum capitulū. quō tertio viro tradita est Salome. ex
quo terciā mariā peperit matrē duozū apostolorum Jacobi et
iobānis. et quō filias docuerat et de morte Salome. etiam q̄
die nata sit virginis marie puerpera. et quo die mortua.

Octauū capitulū. Quaten⁹ nō absurdū erat etiā verecundū ter-
tio nubere. et de quadā virgine. que iccirco mirabilē visionem
vidit. anteq̄ visa noluit beate Anne seruire in deuotione.

Nonū ca. de quodā procopio doctissimo. postmodū heremita
btē Anne deuote ⁊ archiepo pragensi qui valde p̄dicauit sc̄as
Annā venerandā atqz eius festū celebrandū. Decimū capi.

de quodam p̄digo adolescēte qui per ammonitiōē btī Jaco-
bi. btē Anne deuote seruiuit. circa quē meritis Anne mira con-
tigerūt. et de eius cult⁹ ampliatiōe. Undecimū ca. De quo

dam ep̄o in anglia. impedire volenti cultū sc̄e Anne et mira-
biliter plagato. et quō deuoto maior ad eius solennitatem et
honorē succreuit. Duodecimū ca. De duobus btē Anne de

notis quib⁹ semetip̄am in visione p̄ntauit. et de hijs. que eas
p̄ sua veneratione ac remuneratiōe docuerat. Tertūdecimū

ca. Quō manifestauit se duob⁹ sibi deuotis videlicet vni here-
mite et cuidā clerico. et de magnificis circa eosdē per eā erbi-
bitis. Quartūdecimū ca. et sequētia de miraculis qb⁹ cho-
ruscat nec choruscare desinit. et p̄mo de naufragis liberatis et

vidua paupercula in porco consulata. Quintūdecimū ca. de
muliere multū infirma p̄ ip̄am inuocata curata. ⁊ imagine sibi
facta. et de quadā pestilentia subito corā ymagine sua liberata
et suspicata. Sextūdecimū. de margaretha quadā religiosa

btā Anne et Iochim deuota. et ab eis docta. cui mirabiliter
btē Anna affuit in morte. et de quodā febricitante morti vicino
curato. Septimūdecimū. et vltimum capitulū de digito sc̄e

Anne in Colonia agrippina et miraculis et osculatiōe eiusdez
et quō pseueratib⁹ in suo seruitio diligenter assuit. ⁊ resiliētib⁹
aut tepescētib⁹ nō ampli⁹ succurrit. et sic erplicit p̄fatio. Inci-

pit legenda sc̄e Anne matris virginisqz Marie. De parēte
la sc̄e Anne et parentibus eius de geneologia et posteritate so-

rozis eius Emerie.

Capitulum primū.

In iudea ciuitate bethleem. v. scribit sc̄tus Cyrillus epi
scopus Hierosolimitanus. in concilio Ephesino se p̄fite
catholice celebrato quēadmodū etiā ex diuersis in vnū cronis
colligit. erat virgo quedā genere nobilis de domo dauid.
etate iuuenis. an̄o senilis. sed virtute quidē morum longe pre
stantior. Emerentia nomie. deo deuota. in legis diuine medita
tione sedula. in om̄i cōuersatione tota pudica. Que mirū immo
dū. lege tñ diuina nō contradicente. concupiuit coniūgiū decli
naret in castimonia illibate carnis in dei seruitio semp viue
re maxime tamen in prophetis legerat. saluatorem mundi. de
virgine nasciturū. Ne igitur ex consodalium mundanarū con
uersatione labem aliquā. aut ex contagiosa lasciuia maculā cō
traheret. seculū fugitare studuit. Hinc est vt spiritus sancti du
cta gracia. fratres deuotos oportuno tpe. atq; pphetarum fi
lios in monte carmeli vitam celibem agitantes interdū acces
sit. A quibus nō solum prophetarū profundas scripturas di
dicit. verū et vite sue saluberrima monita suscepit. Absq; enī
illozū maturo consilio. virginitatis statum nullo pacto muta
re decreuit. Postq; vero iam annos pubertatis attigisset nu
bilis fatta. parentes sc̄dm legem mosaycam. eam nuptui trade
re proposuerunt Dum aut eadem iterum atq; iterū verba sup
desponsatione facerent. tacite cum virginali cōtū potuit ve
recundia nō auscultauit. verum ipsis in sua opinione perseue
rantibus. eam crebrius desup molestarūt. Quid vero ageret p
plera. deliberationis indicijs acceptis. ad fratres deuotos in
monte carmeli celeriter clam se contulit. Quibus archana men
tis sue dedit de castitate perpetuo seruanda. sed in cōtrarium
parentū suorum voluntatem. se viro sc̄dm legem nuptū ire pre
cipientium cepit detegere. Hinc sibi tremula suspiria. dolorosa
lamenta. cordisq; sui nimīā anxietatē innasci querebat. Quam
obrem cū timore ⁊ reuerentia. sup agendis vtram eligeret par
tem dei voluntatē. fratrū agnoscere precibus. humiliterhorta
batur. fratres autē his auditis primū stupefacti. quoniam res
ipsa licet pij propositi. tñ inaudita. et lege mosaica contraria
decreuerūt vtrā partiū eligi deberet. vigilijs. precibusq; atq; ie
iunijs voluntatē dei p̄sulendā esse. Que dū vna cū Emerentia
triduo in feruore sp̄s agerent. contigit tribus ex fratribus vi
sionē mirabilem memoriaq; perpetua celebrē diuinitus manū

Emerentia

precibus et ieiunijs

A iij

visio arboris

*Explicatio
arboris*

festinare. Conuenientibus igitur post triduanas deuotiones
perscrutantib⁹ si misericordiā dei cupiā suā voluntatē sup hac
re dignata fuisset patefacere. Rūdens vn⁹ dignitate prestāci⁹
deuoci⁹ oꝛone. senior etate. Vidi inquit qualibet hāz noctiū
post oꝛones ad deū fūsas. mire pulchritudinis arbozem valde
singularē. multozū romanozū fecunditate perlustrē. Sup quē
rationē vnū. ceterū venustate precellētē. contēplatussum flozem
aspectui meo delectabilissimum et amenissimū. Cui fructum in
clusum cōsperi suauissimū ei. sup oēs mūdi fruct⁹ acceptissimū
sed hec visio qd nobis presagiat non facile dicā. Ceteri duo cū
similē visionē se cōsperisse dicerent. post initu consiliū iterū de
uotis precib⁹ ad deū ardentē profusis. audire vocē e celo me
ruerunt altissimo prestāte dicētē. Arbor q̄ ostensa est visu pul
cerrima. nitidā figurat Emerētie virginis puritatem atq; ipi
us sanctū propositū ad dei semp relatu signat voluntatem qd
psacrū cōiugiū diuina pietas decreuit cōsumādū. Ramus autē
ille plustri⁹ ceterū. filiā fecit ab ea nasciturā Annā nomie. de
qua flos pducetur grā plena virgo maria. in eternum ilibata
permansura. Ex floze vero virgine Maria fruct⁹ ille suauissi
mus in lucem prodibit dei filius et saluator totius humani ge
neris. De quo scriptum est Sustate ⁊ videte quoniā suavis est
dominus. Alij autem rami eiusdem arboris cum frondibus et
fructibus sanctam ex se posteritatē atq; sobolem toti mundo
profuturū insinuāt. Quibus per ordinē sic intellectus. Emerē
tia virgo non ambiciosa facta. non dubia nec incredula sed cō
ferens hec in corde suo. deuotius ad parentes suos est reuer
sa. Quibus de eius absentia placatis. templum dei quortidie
frequentabat. et oculis in celū leuatis. dominum deum suum
vnde sibi sperabat auxilium. ex animo rogabat obsecrans. vt
nulli viro. nisi ex toto corde deum timentī. preceptis domini
in omnibus obtemperanti. et sobolem in laudem dei potenti
salubriter nubat. Emerentia vero quoniam eleganti corpore
venusta facie. nobili genere fuit pudica. pia benigna omni bo
nitate conspicua. et in vniuersa morū honestate adeo p̄clara. vt
illa sua amplitudine in eius gratiam omnes conciliabat. Hinc
est q̄ a pluribus optata esset. et in cōiugē postulata. Sed quo
niam sese ab eis concupisci. magis carnalis delectationis. q̄
cum dei timore casti cōiugij gratia in spiritu didicit. omnes et
singulos tanq; viros. spurcissimos. castissimo coniugio indi

gnos abdicauit Quemadmodum in Thobia legitur de Sara
illa sancta. cuius septem viros. qui eam sine timore dei polluto
tactu contingere volebant. mox q̄ primū ingressi sunt. demon
Asmodeus intremittit vt sancti generis Thobie iuniori deum
timenti reseruaretur. et per sanctum angelum Raphaelē de
sponsaretur. Multo igitur magis per spiritum sanctum a vis
ris impuris. deum non timentibus custodiri debuit Emerens
tia. Ex qua tanq̄ ex matre proxima nascitura erant tam sanc
cta plantarū. Et ex qua sicuti ab auia vel ab abauia. originē du
cerent. tam viuifica salutaria et a cunctis mortalibus germina
saluberrima. Sex igitur viris ab Emerentia sancti spiritus
instinctu recusatis. Septimo cuius nomen Stollanus erat de
genere David viro iusto. timorato. in obseruatione legis stren
nuo. coniuncta est matrimonio Idū duo multum vnanimes in
timore dei vitam agebant. domo preces deuotas accumula
bant. elemosinas pauperibus erogabant. visitabant templum
dei statutis festiuitatibus. providebant ministris eius vt pro
se deum precarentur de suis facultatibus. Tandem diuina be
nignitate visionis prefate veritatem in actum ducere volente
Non longa est post tempora deo supplex Emerentia grauis
da facta. peperit filiā primogenitam. in tertia feria ebdomas
de. quā appellauit Annam nomine. post Annam vero certis
mensib⁹ effluxis alteram peperit quam nominari fecit. Esme
riam. commendabilium fructuum plantulam venerandam.
Nec quidem Esmeria dei ordinatione et legis obligatione.
generis sui viro spectabili. cuius nomen Asra. nupta est. Que
primogenitam suam peperit Elyzabet postea Zacharie cons
iugem. et Iohannis baptiste genitricem. Dehinc filium genuit
Eliud qui coniunctus erat illi preclare que vidua describes
batur. Luce. vij. Cuius filius adolescens defunctus erat in por
ta ciuitatis Maym. Erat apostolorū Petri et Andree consau
guinea de Bethsaida Nec vero suo Eliud fratri Elyzabeth
duos peperit filios Marcialē et Eminem. Iste Marcialis
primogenitos cum mortuus esset. resuscitatus est a domino
matri restitutus. que ipsum tenerrime diligebat. qua gratia
mater domino multo familiarior efficiebatur. et apostolis
eius consanguinitatis iure multum efficiebatur. et ideo neces
sitatibus domini atq; discipulorum eius de temporalibus sus
is per filium magis sollicite. provide curauit. Quod patet

*Sex viros Emerentia
recusauit:
Stollano coniuncta*

5 Anna genita

Esmeria genita

*Elyzabet genita
coniux Zacharie*

*Ille Marcialis
filius vidue quoniam
d. Iesus a morte
resuscitatus est
matri dedit Luc. 7*

de quinque panibus ordeactis et duobus piscibus per Andream
domino oblatis. tamquam per consanguineum matris inedia pvide delatis
et similibus. Quamobrem hanc matrem vulgari nomine discipuli sua
affirmabant. et filium eius Marcialem hunc maternum quasi ma-
tris filium peculiari nomine appellabant. hic autem idem est
qui missus est a beato Petro subdiaconus cum Eucharis ex sep-
tuaginta duobus discipulis christi una iam a beato Petro apo-
stolo in episcopum ordinato. et Valerio dyacono intra fines almanie
et in via defunctus et miraculose rediit iuuvis iam secundo et in anti-
stitem sublimatus treuerorum. tungrorum atque coloniensi-
um presperrime rerit ecclesias. frater autem eius Eminem defuncto patre pere-
grinatus est iuuenis usque ad armeniam. et ibidem perseverans non
reversus. circa senium coniunctus honeste puella Memelie ge-
neravit ex ea filium servacium maxime postea virum sanctitatis
in Tungrorum antistitem celebriter exaltatum. Cuius reliquie
coluntur. et in magna populorum frequentia. visitantur variis
peregrinationibus in urbe Traiectensi super Mosam propter mira-
da ac ineffabilia solatia et remedia atque miracula. que meritis
Beati servacii indices cultorum et devotis divina pietas elar-
gitur. Mater autem iam vidua facta. et Eminem ut opinabatur
mortuo. dicebatur adolescentis de quo supra unica et vidua.
Ex predictis igitur manifeste patet. florida et sancta germina
de Esmeria sorore sancte Anne prodire. quarum mater fuit ve-
neratione digna ipsa Emerentia.

Sequitur figura de genealogia Emerentie matris et Anne filie.

Esmeriam que ex viro Asra peperit
Emerentia ex Stollano duas ples. primo peperit Elizabeth filiam
duas peperit filias scilicet que ex zacharia genuit iohannem baptista
Secundo Eliud filium que ex uxore sua ge-
nuit duos filios. primo genuit Marciale episcopum alio nomine mater-
num Treuerorum Tungrorumque ecclesias regentem. Secundo genuit fratrem
illi Eminem que. Servacium genuit ex uxore Memelia Tungro-
rum episcopus. Annam cuius tres erant viri Joachim cleopha et salome
que et tres genuit Marias. Prima Maria quam Anna ex Jo-
achim patre peperit ex spiritu sancto genuit christum. Secunda ma-
ria quam Anna ex Cleopha patre peperit. ex Alpheo genuit fi-
lios quattuor Joachim minorem Symonem Judam et Jo-
seph iustum. Tercia Maria quam ex Salome prope Anna peperit ge-
nuit ex zebedeo filius duos Jacobum maiorem et Iohannem euange-

Versus. Anna solet dici tres concepisse marias.

Quas genere viri Joachim cleophas salomeqz.

Mas duxere viri ioseph. alphas. zebedeus.

Prima parit cristum. Jacobumqz scda minorem.

Et ioseph iustu pepit. cu simoe iuda. Tertia maiore iacobuqz
volucreeqz iohem. De laudabili puerfatōe scē ane i iuuetu
te et quō matrimonialiter coniuncta est viro Joachim. et quō
vixerunt in matrimonio. Capitulu scdm.

Aнна quippe in prima etate sua nil pueriliter agebat.
sed in via dñi et laudabili morū conuersatione pficiebat
ip̄a nāqz sup oīa iuuetulaz lasciuas vt vyperas fugitans ma
luit domi diuinis vacare cōtemplationib⁹. qz foris semundas
noz cōtagiosas sociare popularibus. Hinc est q oportuna
deuotioni atqz cōtemplationi loca atqz secreta dilexit et irre
prehensibiliter vltra etatis sue capacitātē in obsequantia deca
logi iuuetutis sue dies ad finē vsqz pdurit. Dum vero quintū
decimū annū ageret. et nubilis effecta nō viri desiderio s legi
coactione matrimonialiter viro nobili atqz iusto Joachim est
cōiuncta. Hic enī de genere dauid annorū viginti etatē agens
coniugiū inchoauit. nazarenus de nazareth et Anna de beth
leem simulqz commorati sunt. in nazareth in domo Joachim
Qui diues agrorū cultor. armentorū et pecudū locuples erat
possessor. Vir utiqz bonus. simplex et iustus atqz timoratus
in via dñi. aliaz rerum minime curiosus nisi de pprijs se intro
mittebat. pacē seruauit cū om̄ibus pauperibus pius. et hys q
deum timebant erat bñficus. De facultatibus suis. viduis or
phanis et oībus vndecunqz fluentib⁹ egenis subuenire cona
batur. Quanto quidē plus erogabat. et magis diuinit⁹ abun
dabat. Sic vero adolescēs. parētū bonorū heres liber ab an
no quintodecimo pfecit. donec Annā coniugē suspiceret. Illa
quippe virū honorauit vt dñm et dilexit velut patrē. Ip̄e ve
ro vicissim cōiugē veneratus est vt matrē et amore debito am
pleratus sicuti sororē. Erantqz sibi mutuo cōsentientes hortan
tesqz sepissime inuicē ad ea que dei sunt imitanda ac que vere
charitatis sunt nutrienda. Nihilomin⁹ qm̄ iudicia dei abissa
multa. hū iusti pmittēte altissimo viginti annis in coniugio trās
gerūt velut steriles in lege p̄ceptibiles. fructū posteritatis cons
secuti nō sunt. De q̄ gemit⁹ vberes et lamenta lachrimosa p̄tri
stati frequentabāt corā dño. Quare nō desperantes licet pulsil

*Anna in 15 suis et hinc
anno 1000m est
coniuncta
Joachim fuit 20 annos*

*Joachim anno 15 suis fuit
fuit 20 hinc hinc
p̄sentibus.*

*Viginti annis in con
iugio vixit
q̄ s̄ hinc hinc*

*Triplici via
misericordiam
dei implora
uerunt*

i Reg.

lanimes ad deū se penitus cōuertere decreuerūt. vt vel saltem
qd̄ hūana sterilitas cōferre phibuit diuina pcedente benigni
tate cui nihil impossibile credit. facili⁹ impetrarēt. Triplici qui
dem via dei misericordiam implorare ceperūt. videlicet suis atq; de
uotoꝝ orōnibus. elemosinis largifluis. ac votiuīs pmissioni
bus. Douerūt nanq; cū lacrimis. si ablato sterilitatis obpro
briō Anna fecundata cōcepit. pepitq; dñō prolē. illā in templo
ministraturā sacrificantes offerret altissimo. sicut legit primo
Regū. Anna aut̄ orauit ad dñm flens largiter et votū vouit
De tpalibus vō bonis suis dñm venerati sunt vnā partē mi
nistris templi obtulerūt. quaten⁹ fideli⁹ pro sese preces funde
rent. Secundā quidē egenis. orphanis. viduis. ac peregrinis
mendicis. Tertiā vō pticulā suis reseruabāt vsibus et familie
cōgrue p sustentatione non tñ abunde p sectanda curiositatis
supfluitate. Quō ablatio Joachim in templo fuit reprobata
et de vtriusq; tristitia et sequestratione. ac angelica securatiōe
de filia nascitura.

Capitulum tertium.

Quoniam s̄m legē Moysi statutū erat iudeis deputatis se
stuitatibus cū oblationibus se pntes exhibere in tem
plo dñi qd̄ erat in Hierusalē. Cōtiguit aut̄ hos sc̄tōs coniuges
pficisci in Hierusalē ad festū enceneorū vt offerret. Joachim
aut̄ cum viris cōiucaneis suis et contribubus. Anna vero se
orsum vt moris erat cū serū femieosibi pgnato. Usachar q̄dez
pōtifer et scriba pgnito q̄ ioachim cū vxore tot ānis sterilitatis
viciū ptulisset. et domū trib⁹ sue p posteritatē non ampliassent
cū indignatiōe ab altari repulit Joachim et victimā ei⁹ tanq̄
maledictā in lege dñi nullatenus deo gratā esse manifeste refu
tauit. Quāobrē nimīū pfusus rubore Joachim atq; valde con
tristat⁹ abscedēs ait intra se. Nūc ergo qd̄ faciā q̄ fact⁹ sum ob
probriū vicinis meis valde Dñe de⁹ me⁹ ne derelinq; me esto
mibi in domū refugij et libera me de vbo aspero. Mestus aut̄
nimis egress⁹ est tēplū. et societate dimissa pre verecūdia seorsū
prexit occult⁹ ad cāpestria. 7 requisit⁹ a pastorib⁹ gregū suorū
cur sic inopime viueret. Rñdet consternata mente demissaq;
facie breui s̄mone Nō ab re est. qz obliuioni datus tanq̄ mor
tu⁹ a corde Et illi magister. q̄re tñ faciē tuā pfusio opuit. quare
tristis est aīa tua et vnde tibi offensio que te grauabit. vñ mo
lestia Et ip̄e patienter inq̄t. ego em̄ ferre nō potero obprobriū
m̄ meum. qm̄ repulla est oīo mea et vltima. Quapropter huc

veni vt leuare oculos meos in montes. vñ venire spero auxiliũ
mibi a dño. et cū ob sterilitatē despectus sim vniuersis. clama-
bo ad dñm in tribulatione mea nec despiciet deprecationē meā
altissim⁹. Quā ob causam vna vobiscū ad interiora deserti gre-
gem minatur⁹ adero. donec dei solatiũ mibi aduenisse cogno-
uero. Anna q̄ppe in Nazaret reuersa mariti pñtiam nō inue-
niens. sed cōfusus a pontifice intelligens. dñi vicinis reuersis
Joachim non adesse. amare flens in aĩo multiplicauit suspiria
et preces et multitudinē doloris. et meroris dicens. O deus
om̄ipotēs in cui⁹ manu sunt vniuersa nonne sufficet mibi in ste-
rilitatis obprobriũ. cōfusionis abiectio sup̄ terram. cū ex infe-
cūditate mea maledicta sim a notis meis valde. et fructũ salu-
tiferũ non habeā. et iam virũ meũ collis sustentamen vite mee.
Quid tibi in me displicuit deus altissime quid me vis facere.
cur me sterile statuisti viduare. Ecce nunc quinq; menses fere
pretereũt. vt viri consortiũ cogor ignorare. Ipa quippe nullo
modo cōsolari poterat. sed quotidie exiliēs circūspiciebat et
circuibat vias om̄es per quas spes remeandi videbat. vt pcul
videret cū si fieri posset vanientē. Mōnũq; vñ dñi in horto suo
quondā videret auiculā p nidulo sponendo sollicitā. et in lau-
ro passeres cū pullis in cantu iubilātes. atq; alis plaudētes. me-
mor q; sibi daretur. adeo puidā p liberis curā gerere suspira-
bat ingemiscens cū lachrimis ad dñm dicēs. Eya dñe memor
esto obprobriũ mei. qđ p̄tinui in sinu meo multarum gentium.
Tu nosti mētes hominum tibi patēt abdita cordiũ. tu seruator
es archanozũ tũ inq; scis qz non virũ carnis amore. sed legis
coactiōe in cōiugē accepi. solũ in tuo timore posteritatis expe-
ctatiōe. Cur queso desolatam tue pietatis oculis non attendis
quare me viduā facis. cur me in tribulatiōe deseris et te diligē-
tem negligis. Respice precor deus piissime de sede maiestatis
tue et on̄de grām misericōdie tue infinite. Onica spes in te mibi est
In te inq; dñe speraui. nō cōfundar in eternũ in iusticia tua li-
bera me. Inclina ad me aurē tuam. accelera vt consularis me.
Usq; quo obliuisceris me in finē irat⁹ est furor tuos contra me
respice ⁊ eraudi me domine deus meus. Cepit autē Joachim
in deserto et Anna vxor eius in Nazaret cōtristari et lacrima-
rinimis. Tamen quia non imperpetuum obliuiscitur misereri
deus. qui non sinit iustũ derelictum. misit post quinq; menses
celit⁹ Gabrielē archangelũ ad Joachim in desertũ. Qui totus

quinq;

*Verba Angeli
ad Iosabab*

*Verba Angeli
ad Annam*

choruscās ad illū inquit. **B**enedicte tu o Joachim amice dei altissime. et benedicte preces tue et gemitus. qui ascenderunt ad conspectum misericordissimi. qui auferere dignatus est obprobrium tuum. quia Anna coniunx tua pariet tibi vas electionis et decoris ab eterno a deo prouisum. filiam pre filiabus mundi gloriosam. que sancta erit et immaculata in matris utero. et futura mater emanuel. quem expectant vniuersi messyam re promissum ac redemptorem in isrl. Hoc autē veritatis habebis indicium et certitudinis signū. **N**ox cum deserta liqueris et in Hierusalē veneris. occurreret tibi vxor tua leticia plena. qd cū videris de pmissio gaudeas. quia de his que nūciaui securus eris. Angelus vero p̄tinus dimisso Joachim apud Annam p̄sens in Nazaret orantē adesse dignatus est. Illi qdē lugubri veste indute. nec in die festo cibū capienti neq; suspirijs cessanti vernula dicit. Quousq; dñā sic affligis animā tuā. quam ob rem ingemiscis neq; cibū capis. Surge inquit filia sion. induere vestimentū leticie atq; letare. qā hodie flere nō licet. magnū em̄ dies dñi est. Cui nihilomin⁹ lamentanti. nec v̄bis excitatis uis famule sue aduertenti. astitit Gabriel archangelus dicens Anna cur fles. et quare nō comedis. et quam ob causam affligis cor tuū. **N**ec fleuerit. Exaudiuit enim altissim⁹. orōnes tuas vidit lacrimas tuas. et attendit elemosinas. nouitq; obprobrium tuū. q̄ nunc tulit cōfusiōnē tuā abs te. Tu quidē ernunc fecū daberis. et sana lumen parturies mundi. gaudiū toti⁹ vniuersi ex q̄ salus generis hūani. et gloria celestis regni. **B**enedicta filia tu a dño. p̄cipies em̄ et paries filiā. cui⁹ nomē erit Maria quō sc̄tificabit tabernaculū suū altissimus. **H**ec em̄ erit illa stella oritura ex iacob. et virga dei israhel: que ex antiquis est ordinata anteq; terra fieret. **I**p̄a nanq; p̄ducet solem iusticie dei filium deū nostrū. **I**ā forti sis aīo Joachim em̄ marito tuo citi⁹ tibi occursuro icolumi ⁊ robusto occurrere **H**ec ip̄a diuinit⁹ indicauit **N**ūc tristitia vestra vertet̄ i gaudiū. qd nemo tollet a vobis ex q̄ manebit in sempiternū. Surge igit̄ et va. de in Hierusalē. ibi em̄ occurreret tibi vir tuus in aurea porta iocundus qz ablatū est obprobrium v̄m. **E**t simul descēdentibus vobis oblatione in tēplo peracta vsus nazareth. replebit̄ vterus tuus et fructus ex te nasciturus sp̄sctō replebit̄. et deo dicabit̄ **P**ost triennium aut̄ natiuitatis sue erit in templo dei altissimi

Handwritten text in a narrow column on the left edge of the page, likely bleed-through from the reverse side. The script is a historical cursive, possibly Gothic or similar, and is partially obscured by the binding and the edge of the paper.

Handwritten text in a medieval script, likely Gothic, visible on the right edge of the page. The text is partially obscured by the binding and appears to be a list or index of entries.

iuge et acceptabile sacrificium. Quo dicto archangelus euauit ab oculis eius. Deum autem iuxta angeli preconium conueniret. concepit Anna et peperit in nazaret filiam suam primogenitam nomine Mariam. et gauisi sunt amici sui et congratulabantur ei omnes cognati sui eo quod dominus ostenderet eis misericordiam suam.

Anna quare tot annis infecunda permanserit et quomodo simul conuenerunt iuxta dictum angelicum apud auream portam in Hierusalem et quomodo precepit et oblatio eorum accepta fuerat. Capitulum. iiii

Dominus igitur omnipotens non sine causa. fructum hunc glorio-
sumque diem distulit. sed ut per merita suffragiorum suspiriorum
pariter et desideriorum intensiorum optatum expectaret. expectatum
amplius desideraret. diu desideratum feruentius amaretur
ac maiori gratiarum actione suscipere. susceptumque in posterum deuotius
veneraret. in anno quippe sterili verificatur quod de ~~sara~~
~~era~~ Abrae coniuge infecunda legitur que genuit Isaac nonagena-
ria. et quo tamen benedictio omnium gentium. Sic Rachel uxor Jacob post
multos annos coniugii sui genuit Joseph egypti dum et salua-
torum mundi. Quis queso fortior Sampson. sanctior Samuele
ex Anne matre. atque testimonio euangelice veritatis inter natos
mulierum maior baptista Iobesque tamen omnium per angelum et miraculo-
se natiuitas annuntiata sacra testatur scriptura. Quapropter ut
figuratum figuris se coequat. et ueritatis umbram conueniat. cum fructus
iste desideratus et expectatus sit uirgula yesse uirgo Maria mater dei
atque regina celi. que cunctos ineffabilis prerogatis diuinis et ex-
cellentia prefulgeat agrue creditur et sancte trinitatis secreto consilio
modo tardius exhibita fuisse Joachim enim nuntiatum archangeli
creduliter necnon per sacrificia omnipotenti gratias quod totum ex deserto peco-
ra maria reuissurum Hierusalem cum suis conatus est et ad pascua suarum
possessionum perire. Post triginta uero dies apparitionis ange-
lice. dum Hierusalem ingressurum appropinquaret ad portam auream. oc-
currit ei Anna. puerum suum cum iubilo et ait. Vidua mesta sui nunc
dei misericordia succurrente a uiduitate liberor. Que sterilis fuerat
despecta iam honorifice fecundabor. Unicum solatium cordis mei ui-
rum amisi. quem reuissere leta merui. Hec dies boni nuntij est. O fau-
stus et felicis huius die. Hec dies leticie nunc tristitia mea uertetur in
gaudium. Tantum domino deo Israel quam magnifice nobiscum egit. qui
gloriose nos honorificare dignatus est. Joachim autem mirum in
dum gaudium de presentia et tripudio uxoribus sue Sed gratitudinis of-
ficium non preteriens in laude prorupit dicens. O mi deus laus israel

*Sara 90 annorum
genuit Isaac.*

B

supra nram estimationē multū misericors. 7 piissime cōsolator
tibi grāz iuxta ex aīo et toto corde psolnere optam⁹. q̄ dies no
stros luctuosos. oīm lamētorū et gemitū plenus in gaudium
ineffabile pueristi. q̄ ptēptū 7 obprobriū nostrū in honorem 7
admirabilē exultatiōis stuporem mutasti. Quid oro tibi p̄ hīs
tātis bñficijs retribuem⁹. Nō opis certe nostre est. sed tua iu
uāte gratia noster ardēs oram⁹ affectus suppleat. qđ impotēs
effect⁹ in gratiarū tuarū laudē nobis abnegat. Deinde popta
tis diu negat⁹ fruētes colloquijs sup̄ āgelica annūciatiōe. que
vtriusq; facta ē inuicē pferētes. sil' in dño psolati sunt. Hinc est
qđ statutis solennitatib⁹ tēplū ingrediētes oblaturi munera. de
cetero nūq; obprobriose repulsi sūt. s; ab oīb⁹ p̄mendati et ho
norati in timore et gratia pficientes deū laudauerūt qui iuxta
est omnibus inuocantibus se in veritate.

Quō Anna cōcepit 7 peperit. filiū educavit. etiā in tēplo tri
ennē presentauit et de morte Joachim. Capitulū quītū.

Iam preterea verificatur in eis qđ sc̄t̄s Paul⁹ ad roma
nos scripsit. Habet⁹ inq; fructū v̄m in sc̄t̄ificatione. sinē
v̄o vitā eternā. Et hoc q̄a Anna fecundata est p̄ nouē mensū
curricula. cū p̄t opib⁹ bonis vocarēt in Nazareth. qđā tercia
feria septimane salubrit̄ pepit regalē illā plātulā veri Dauidis
an̄ sc̄la filiā p̄uisam Mariā sicut ab angelo fuerūt edocti. Ip̄a
em̄ erat futura mūdi illuminatrix 7 dña. at; maris stella. Hanc
v̄o filiā diuinit⁹ deuotā susceperūt amāter. nutrierunt benigne
atq; diligēt. ac educare satagerūt religiose et prudenter. Nut
triuit inq; mat̄ natā vberib⁹ suis. et de iusto manū suarum la
bore sustētare curauit. Quotidie em̄ Anna ibat ad op⁹ tertri
nū. qđ et filiā vtcūq; docuit. que suis manib⁹ etiam dei filio et
suo tunicā incōsutilē studiosa tenuit. Post triennium aut̄ iuxta
votū dño p̄missum et merito suandū. obtulit filiā mat̄ in tem
plo dñi. qđ est in Hierusalē. Et dū simul ascendere cepissent. iu
uecula futura v̄go puerpa. sine cuiusq; sustētatiōe. et ammiclo
quindecim grad⁹ tēpli. p̄tātī gressu sine lassitudie visa est p̄scē
dere. Quid igit̄ etiā p̄sentatiōis ei⁹ festū colendū statuit. In q̄
qdē sc̄t̄issime mat̄ris ei⁹ Anne digni cultus memoria. nequaq; censēt
omittēda. Maria vero recto tramite non retrospectando
tēplū ingressa est. Quāquidē p̄ nihilo duceret regressum paren
tū suorū et cognatorū nō infantū more impaciēter cū eiulatu s; qđ
ad interiora se vertēs ad psodales inhabitatrices tēpli. sacer

*Cum festum p̄sentatiōis
m̄s Marię in tēplo
452.*

dores mirati sunt magni aliqd numinis in ea latitare arbitrati
Ipsa aut sicut oliua frustifera in domo dñi pfecta in vtutibus ⁊
gratia. Parētes aut ei⁹ oblatione hūilit exhibita. et a pontifice
honorifice pmissa post laudes et grās deo persolutas. Maria
relicta. reuersi sūt in domū suā in Nazaret. Dū vō curā deo ac
cōciuib⁹ in oī scītati et vite pfectiōe. vtuose sine querela pface
rēt et in via dei pmedabiliter eēt pmozati. cepit egrotare amic⁹
dei Joachim. vir vtiq; iustus et in timore dei assidu⁹. Cōsides
rās aut volūtate dñi de morte sibi imminente tpali resignatus
spōtanee in man⁹ dei viui. ab Anna veneranda sua cōiuge licēs
tiā petijt. et horā resolutiōis sui corpis adesse p̄dixit. Cūq; ago
nizare cepisset. in celum erectis luminibus et manibus instar
crucis ptensis. gratias egit on̄ipotēti vt potuit pro beneficijs
diuinit⁹ acceptis. et sp̄m suū in man⁹ cōmendās altissimi. con
sequi petijt gloriā celestis regni. Sic ergo electa ei⁹ aīa ab an
gelis in sinū abrae. ad limbum videlicet sc̄tōz patrū cū iubilo
est delata. In die aut ascēsiōis dñi reserato celesti regno sub
limat⁹ est cū filie sue nato dño nostro ihu xp̄o. Sācta Anna
quomō iam viduata ammonitione angelica tradita est sc̄do vi
ro cui⁹ nomē Cleophas frater Joseph nutricij dñi. de q̄ etiam
tertiā cōcepit mariā matrē trīū apostolorum. et vnius discipuli
dñi. et de morte Cleophe.

Capitulum sextum.

Postq; Joachim vir dei migravit a seculo. et in pace factus
est locus eius Anna sancta matrōa iāvidua tritior
effecta ac soli deo desposatione celesti in contemplatione se cor
pulare pponeret hūanū cōsortiū vel alterius viri maritali mi
ro mōdo asperneret. et turturis more plauctū et gemitū dedit
p̄ cantu et iubilo. Sicq; solitarias querēs latebras merori et
deuotioi pgruas. precū frequēti instantia. cōfugit ad dñm. vñ
sibi sp̄avit arilū affuturū. nō em̄ aliud optauit solatiū. sed cupi
uit deserere om̄e qd̄ erat trāsitorium. Cūq; cognatorū mole
stia de sc̄do cōiugio acceptando sensus suos conturbaret ⁊ pro
dei volūtate cognoscenda feruenti⁹ oñonib⁹ insisteret. que diui
no bñplacito suū p̄ferre nequaq; voluit audire p̄tinus meruit
angelū dñi dicentem sibi Salve matrona. diuinam ergo te vo
lūtate esse agnoscas. nec ambigas cū secunda sis ⁊ paritura di
as adhuc iuueculas. pari nomine marias. de q̄bus celū exulta
bit et seculū gaudebit. M̄res em̄ future sūt lūiarū m̄di et sc̄tōz
plyriū aīab⁹ infinitis profuturum Sic ergo ne recalcitres. qui

B ij

*Cleophas frater Joseph
nutricij dñi*

cognatorum in medio. quod primum secundo matrimonio consentias. Ad dum
paranipho celi euanescente sanguineis indicasset. illi deo gra-
ti atque gauisi tradiderunt Annam de genere suo David. viro nobili
iusto et timorato cui nomen erat Cleophas. Hic autem frater Jos-
eph sponsi virginis intemerate et filij dei nutrici Cleophas vero
in sua puerlatioe admirabilis. irreprehensibilis puerlatus est in
dilectione dei feruidus. in elemosinis largus. ac moribus propositus
non cupiditate carnis illectus. sed posteritate sanctae legis coac-
tione tractus Annam duxit in iugem. Cumque quaedam pacem suabit et amo-
re in omni obsequia preceptorum dei dum vero puenientes plebe a deo pe-
teret salubriter educanda Anna secundata et grauida filiam peperit
Mariam vicem Cleophae. quam postmodum marito fuit tradita. cuius
nomen alpheus extitit. qui pater fuit apostolorum electorum Jacobi
minoris dicti frater domini. Symonis et iude. qui alio nomine Thadeus
appellatus est. ac iusti ioseph. qui constitutus fuit cum Mathia qui soror
apostolatus super Mathiam cecidit. et fuit de septuaginta discipulis
vnius. Omnes huius domini comites et asseclae continui. In doro autem mater
maria in euangelio de resurrectione dominica describitur Maria iaco-
bi. vicem mater eius quibus tamen Alpheus vir eius. Cleophas quidem
secundus coniunx Anne et auus horum quattuor fratrum et pater Ma-
rie iacobi cothoralis Alpheus. non multis. annis superueniens post
nata unica dum egrotaret. et domini vocatione ac sui corporis resolu-
tionem diuinitus intelligens. se penitus in manus altissimi sponte resig-
nauit Anna quippe posternata mente clamauit ad dominum cum gemitu
lacrimosa dicens. O deus altissime cuius misericordie non est numerus
quod in me tibi displicuit qui secundo iam me prius coniuge tanquam
in omnibus desolata me velis deserere. Tua tamen in me semper volun-
tas fiat. et quod amplius propter vtrumque salutem ac in sempiternum
proficuum nullatenus ob nostra humane fragilitatis lamenta
relinquat. Surgens vero Anna ab oratione venit ad egroti ob-
sequium qui ait. Ego qui factus sum de limo terre. vitro fragili-
or et corruptiois debitor profecturus sum ad patres meos. qui
me relinquunt vires mee. ac corporis robor discedit a me. Ne
contristeris domina mea tanquam soror in domino vnice dilecta filij sanctorum
patrum sumus in resurrectione carnis creduli. noli diuine obsistere
voluntati in cuius manu subsistemus. sed laudem deum altissimum
cuius provisione sicut coniuncti sumus in terris. et in sempiternum copie-
lemur in celis. Peregrini inquam sumus in hac valle miserie. fiat
misericordia domini super nos. cui te chariter recomendo. et animam in sinum

Abrae deferendo cōmitto Quo facto dñi faciē vteret. ad paries
tē trāquillo sine obdormiuit in pace. Qualiter beata Anna
tercio viro tradita est. scz Salome ex qua terciā pepit matrem
duorū aploz Jacobi maioris et Jobis euāgeliste et quō filias
docuerat z de morte Salome. etiā q̄ die sit nata v̄ginis marie z
matris puerpera et quo die mortua. Capitulū. viij.

Quonia totius perfectio consistit in numero ternario. et
Anna diuinit⁹ b̄dicte celitus facta sit p̄missio. q̄ mater
foret filiaz triū eodē nomine vocandarum. et a duobus viris
duas pepisset naturali verecūdia mole p̄ssa. etiā verita est ho
nestarū more feminaz de tercio viro cogitare. aut despōsationi
vltiori h̄mones aduertere. Quapropt̄ cubiculū ingressa est
pn̄e stimulis dedita. atqz p̄ ptinuas p̄ces in orōne dño p̄iuncta
merore pleno se p̄stravit et cū suspirijs ad deum clamauit. O
deus oīpotēs in cui⁹ manu sunt oīa. cūcta subsistūt et p̄uide ho
bernant. sine te nihil et nihil tibi impossibile. qui cuncta nosti
fienda. Tu me rege. tu me dirige. tu mecū dispone. tu mihi spō
sus esse dignare. Qd̄ ex me velis fiat ptinus. Te deū meū con
fiteor trinū in p̄sonis et vnū in substantia. Tu duas mihi filias
misericorditer cōdonasti. terciā mihi p̄misisti. tibi in sempiternū
laus z b̄dictio. S; q̄a iudicia tua abūsa multa. ac virū ab
stulisti. Egoqz ad dies longēue etatis multos puenio. statum
meū in tua diuina dispositione cōmitto. fac qd̄ tibi placuerit
Nihil enī abs tuo b̄n̄placito iam bis viduata concupisco. Sed
te precor altissime deus vt mihi deserte subueniat dextera tua et
mia. Nec mora. q̄a iuxta est dñs his q̄ inuocāt eū in v̄itate Ad
est dei p̄anymphus ad eā missus celitus z inq̄t. Sicut deus in
veritate trinus est in p̄sonis. Anna a deo benedicta. et vnus in
esse. sic quēadmodū edocta es. triū filiarū mater eris honorā
da et viris tribus. non igitur erubescas si deo iubente tercio
nupseris. Ecce enī ex hoc b̄ndicent te oēs generatiōes. Erinde
se deo recōmendans Anna cognatorum medio desponsata est
marito tercio. cui nomē Salomas de stirpe sua David. Hic enī
vere pacificus fuit iustus et p̄fectus in dei mandatis. Castiga
uitqz sibi rigorose. corpus suū ieiunijs vigilijs et orōnibus ac
etiā in elemosinis ad egenos et peregrinos largus tot⁹ et dap
lilis exemplū multorū ad similia prouocantiū. Quamobrē An
na in dño confisa necnō mētis tranquillitati dedita ac deo gra
ta. mox cōcepit pepitqz iuxta presagiū angelicū filia terciā noīe

B iij

Mariā. Nec quidem postmodū nubilis facta coniuncta est vi-
ro sui generis Zebedeo. ex quo duos filios parturit. xp̄i apo-
stolos Jacobū videlicet maiorē et Iohem euangelistā aposto-
lum atq; xp̄i discipulū singularit̄ electū. cui in cruce v̄gini v̄rgo
mater a dño in custodiā et matrē est recōmendata. Nec autē
tercia Maria s̄m euāgelii de resurrectiōe dñica describit̄ ma-
ria salome. scz ei⁹ filia. Salomas vero non multos agēs annos
in matrimonio cū Anna beatissima iubente deo infirmatus. et
patientie virtute p̄ditus confususq; in oipotēt̄ clementia sc̄to
fine q̄enit in pace. Post cui⁹ decessum Anna iā expta de p̄mis-
sionis veritate agere cepit que viduitatis sunt. et oib⁹ transito-
rijs cōtēptis ac seculi illecebris. dūtarat que dei sunt corde su-
cero cepit ruminare. et cōtēplacioni diuinorū se v̄dicare. Ob-
tulit inq; semen sacrificium altissimo. et operā dedit corp⁹ suū
castigando ac in seruitutē redigendo. Ita vt armonia debita
sup carnē eius sp̄s in dño preualeret. Cuius quidē dñi exēplo
sp̄s ad penalia promptus erat. licet caro fragilis rebellis et i-
firma. P̄terea ne t̄pis momenta. de qb⁹ districta ratio noscīt
reddenda. laberent̄ inane. cōditiōis horarū mancipare studuit
laboribus oportunis. Normam sibi statuit vite cōmendandē
circa dom⁹ regimen ac parentū honorē filiarum instructionē
afflictorū consolationē et p̄e oib⁹ in penitentie sedulitatē diui-
nū honorē. Docuit igitur sc̄tissimi Thobie senioris exemplo fi-
lias suas in etate tenera deū timere. preces deuotiōe fundere
societates noxias declinare. decalogi p̄cepta scire. et obserua-
re. pro acceptis beneficijs nedum deo. sed et hoib⁹ beneficijs
se grataz exhibere. et in cōpositiōe morum proficere. oia deu-
tare. tempus fructuose exp̄dere. Deniq; sup oia in dei timore
persistere Ipsa vero mater Anna sicut filias verbo docuit sic r
exemplo bono preuenit. fecit enī qd̄ docuit virtuosa in cunctis
opibus et patientissima in aduersis. Ipsa quidem licet t̄paliter
desolata. tñ sperauit in deū instans obseruationibus et oratio-
bus nocte et die Noctes crebras expendit cum lacrimis. nunc
vigilauit nunc ad dñm in orōne clamauit. nunc corpus mace-
rando ieiunauit. nūc pietatis obsequia miseris exhibuit. Sem-
per aut̄ in dei laudibus se exercitauit. Ipsa demū Anna vene-
ratione digna tanq; frugifer truncus a radice fructifera matre
sua Emerētia. Palmites tres in mundum protulit marias vna
de flos redolentissimus ex vna factus est totius hūani generis

damnati saluator pijsimus. Ex alijs autem duabus fraudes
flores et germia. que redolere faciunt vniuersa. Non em̄ (vitate
teste) pot̄ arbor bona fruct⁹ malos facere fuit igit̄ Anna diua
iā viduata sic om̄i v̄tute suffulta. scz vt supra exultationē hu
manā ei⁹ opa. puerfatio. ac. vita. multo plus viderentur ammi
rāda q̄z imitāda. Nec mirū indubie cū a tpibus ade p̄thopla
sti non est talis mulier inuēta quā sibi preeligeret altissim⁹. vt
fieret auia filij sui verbi videlicet increati. atqz mater virginis
genitricis in plenitudine tpis incarnati. Constat nempe mani
feste. quantū vas electionis ip̄m p̄uisum a deo fuerit electū que
mater genitricis dei a tota trinitate ab eterno credit̄ ordina
ta. Hinc est vt per omnē vite sue decursum radix illa tantorum
germinū et fructuū sp̄s sancti roze fuit semp irrigua. vt nō so
lū in vita sc̄tissimozū operū extiterit actiua. verum; et ad finem
vsqz diuinorū occultorū credita sit ineffabiliter contemplatiua
Et qm̄ oīs consumationis vidi finem. teste p̄pheta. Om̄es qui
dē morimur et quasi aqua gelabimur. nuncqz in eodē statu per
manentes. Jam iā hec sc̄ta matrona multozū dierū sc̄tissimozū
plena. penitencie afflicta virib⁹ suis destituta cepit (vt fit) egro
tare. cui filie sue charissime obsequiū pijsimū p̄stiterūt. et oēm
curā atqz solitudinē cordialiter adhibuerunt Quis enim non
credat tam venerabilē et percelebrē matronā que tantarū fili
arū parens alma filijqz dei incarnati auia charissima extiterit
appropinquante vite sue termino. angelicis diuinitus conso
lationibus crebrius visitari: verū etiā a tota trinitate animam
eius sanctissimam ab ergastulo corpis ad beatitudinē vocitari
Quia vocitatione suauissima. hymnis celestib⁹ et canticis cor
pus suū egressa est aīa sanctissima septimo kalendas augusti
tercia quidem feria ebdomade que nunc est in crastino sancti
Jacobi maioris eius nepotis. sed quatto anno natiuitatis xp̄i
non scriptū inueniri estimo. Tū ante passionem dñi vera et in
dubitabili fide credit̄ ab hoc seculo migrasse. Absurdū em̄ cēt
filias suas dño. vt testat̄ euāgelii. ministrare. et ip̄am Annā su
perstitē. que naturaliter afficit̄ amore maiore. nepoti in tantis
passionibus constituto aliquod solatium nō prestare. Nisi for
san hoc tpe valde senio grauata. et suozū pedum officio extitisset
priuata. Cui⁹ nēpe vite preconiiū illustrat vniuersum mūdū
eiusqz quottidiana et manifesta miracula cunctos cristianos
alliciunt in ipsius deuotum obsequium. Quamobrem merito

festum ipsius dignis laudibus ab oibus predicat recolendum
Propterea licet vbiq; et omni tpe invocata nouit succurrere. et
dignat clemēter se colētes exaudire. tertijs tñ ferijs ipsius com
memoratio studiosius est cristicolis obseruanda. fuit quidem
tercia feria nata. tercia feria vginis dei matris diuinitus prede
stinata puerpera ac terciā feria ab ergastulo corporis liberata.

Quatenus sancte Anne scandalosum aut verecundum non
erat tercio nubere qd claret de quadā virgine. que iccirco mi
rabilem visionē vidit in spiritu anteq; visa noluit beate Anne
deuote seruire.

Capitulū octauū.

AEquo sathane nostre salutis emuli suggestionē. multos
false suspicionis opinio decipit. neminē tempratio subris
piat aut fantasia cōmoueat. venerandā hanc matronā sanctis
simā tantoꝝ taliūq; germinū frondiū ac fructuū ingenuā ra
dicē et plantulam tercio se nupsisse viro aut tres viros successi
ue matrimonialiter accepisse. ac iccirco p̄ carnis petulātia. pre
conijs tantis ac prerogatiuis non esse extollenda aut in dei ecc
lesia tam solēniter festiuanda. De quo scriptū cōperimus qua
tenus virgo quedā carne deo deuota. bte vginis et oibus denis
q; sanctis. Quibus indices deuotionis suffragia exhibere con
suevit. Que tñ bte anne nullatenus honorē impendere voluit.
eo q; tribus viris tribus vicibus interpositis in cōiugio iūcta
fuerat cū nihilominus mater p̄uisa fuit dei genitricis nec posse
in viduitate psistere defuncto marito primo. quēadmodū vgo
mater eius filia Ioseph mortuo. validū certe male consulta sus
picata est argumentū scandalosum et inexcusabile vitium. tantā
matronā post vnius viri sublatū cōsortium. requisuisse per or
dinē ad hoc duozū cōnubiū. Virgo quidē dū in ea sententia te
mere psisteret nec dyabolo ei; animū pulsanti resisteret. semel
dū quieti lassā mēbra exponeret. visionē vidit intēpette noctis
silētio tam oibus admirandā q; memoria dignam. Vidit inq;
celestis regni militiam ingentē debita processione se honorifice
pretereuntem. cetū vō apostolorū martirū confessorū virginū
ac continentū. Quēq; vō scōꝝ scōꝝq; eam referēter contem
plata est salutantē. ac caput nutu ducenti inclinantē. vnde max
ima leticia cōsolationeq; recreata est. Post huius quidē cōcio
nis abcessum vidit subsequētē turmā magnā p̄fulgentiū btoꝝ
serus vtriusq;. In cuius medio p̄spicere merita est matronam
miro mō redimitā speciosam et honesto incessu maturam. Itō

etiā vt pre ammiratiōe singularis decori in extasim veniret. eo
q̄ tā illa forme precipue q̄s tota sua comitiua ineffabili gaudio
plena dedignarent vel eā aspicere aut p̄pius accedere ac cum
indignatione pretereūtes nullo solatio viderent ipsam refocil
lare. Quapropter ad se mestior reuerfa cum eiulatu et suspirijs
lamentabatur et inquit. Audi queso ⁊ subsiste paululum ⁊ tu
pulcerrima feminarū. Audite precor oēs subsequentes. ne me
dedignemini tanq̄s ignotā p̄terire. merear rogo de vestra pre
sentia. quemadmodū precedentium gloria iocundari. Quales
illi. et que vos. et que pre omnibus veneranda in medio vestri
Obsecro amici dei et sponse christi. vt me ammirantē doceatis
Ego dum propter instantiam precātis paulisper subsisterent
r̄ndit vnus ex eis dicens. Qui primo te honorādo transierunt
sunt de militia celesti. sc̄ti videlicet illi q̄s quottidie suffragijs
tuis consueueras honorare. Ideo reuerentiā dignati sunt tibi
exhibere. Nos aut̄ omēs q̄s cernis subsequētes sumus in ce
lo b̄ti de stirpe Dauid. Ex qua quidem ipsa quā intueris in me
dio omniū p̄cellere decore et gl̄ia. est mater nostra Anna sc̄tis
sima cū tota sua genelogia quam quia tua temeritate venerat̄
contemnis etiam ipsa vna nobiscum te pretereundo non ad
uertimus. Tu tua seduceris opiniōe necnon falleris ab hoste
tēptarēte maligno Si saluari cupis oportet Annā sanctissimā
venerari. Quo audito illa suspirans inquit. Quō pre ceteri ho
norarē quā noui triū maritorū cōiugē. nō est a seculo auditus
f̄mo huiuscemōi. Si tanta dignitas qualē cerno in vidua triū
maritorū quāta p̄fulgebit in virgine recusante connubiū quo
rumcūq̄. Cui r̄ndit Anna ⁊ v̄go v̄go que gloriaris de carne
incorrupta. bona fides tua sed parua deuotio virum in carne
non petij. carnaliter viro conuiuere recusavi. nam virgo per
manere p̄posui. sed legi coactiōe ac dei prouisione nupsi. et fru
ctus salutis obtinui p̄ter beneplacitū altissimi nihil attēptavi.
Erras errore magno. reuertere de cogitatu tuo maligno re
uertere. Si voluntati diuinenō obtemperassem. hanc quā con
templaris comitiuā sc̄tissimā ex me proditā in celo nō posside
rem Errasti filia errasti. incedis p̄ deuia Audi t̄n me et inclina
aurē tuā ad me. et obliuiscere malū qd̄ de me tua cōcepit anīa
Nec mora v̄go corā Anna sc̄tissima p̄strata est. culpe supplex
facta confessa est. emendam sponondit. et sic veniam obtinuit.
et illico visio illa ab oculis virginis sublata est. Que quasi de

gravi summo euigilās. faciēq; suā lacrimis madidā inueniens
cūctis q̄bus potuit visionē p̄dictam reuelauit. preconia Anne
sc̄tissime vbiq; diuulgauit. et vsq; in finē vite eam singulis die
bus est venerata q̄re meritis b̄tē Anne ab inferno fuit liberata.

De q̄dam Procopio nobili & doctissimo postmodū heremi
ta b̄tē Anne deuoto et Pragensi archiep̄o qui valde p̄dicauit
sc̄tām Annā venerandā et ei⁹ festū celebrandū. Cap. ix.

In regno Hungarie cuiusdam militaris p̄diuitis vnigenia
tus noīe Procopius in anno etatis sue vicesimo secundo
factus est valens artū magister in vniuersitate Pragensi et le
gū doctor vbi duodecim annis stetit. speciosus forma procer⁹
statura. ac sapiens industria consilio sanus et sollers honora
tus necnō oibus gratus. Quapropter castellanus quidam res
bus locuples & amicis copiosus pater filiarū duarū nubiliū
et formosarū. inclinatus ad Procopiū. laqueos eidē blandicijs
tetendit. et vt gener sibi fiat insidiat̄ conuiuijs. Cūq; t̄pis con
gruentiā pater cereret filiarum. proponit vt sibi quam velit e
maribus eligat in coniugē adiciens repulsam pati non debere
Qui mox carnalium more iuuenū philo captus vnā p̄legit in
amicam et futuram sponsam. Sed deo volente incōmodis in
uenientibus nō paucis sponsalia contrahunt̄ nuptie tñ ad an
nū differunt̄. His aut̄ cognitis parentes offensi et consanguin
nei. Constudentes socij ac doctores. nuptijs contrariū insulta
re non desinūt. eo q̄ ingeniosissim⁹ & tā doctus carnali allectus
amore. studiū deserendo secularis ignomiose fieret. Ip̄e vero
puelle specie deceptus diē statuere conatus est nuptiarum sed
deus q̄ sup̄ oēs est ac oīm consilia. p̄positum hoc dissipauit et
sponsam e medio tulit. fere mense vno añ t̄ps̄ cōueniendi p̄stia
tutū. Quare Procopi⁹ cōtristat⁹ est nimis. ac p̄e amoris et do
loris magnitudine languere cepit. eo q̄ quā amauerat sp̄sant
pulcrā nobilē ac locupletē cereret sic morte p̄uentam. Cui cas
tellan⁹ p̄ defūcte d̄ fili Procopi resume vires. pusillanimitas
tē abijce oēs mortales sum⁹. Si sororē sponse tue copias protē
nus impetrabis. Qui sp̄u resūpto dū cōsensus arrā daret. deo
p̄mittente diuinit⁹ incurabili morbo percussus est. ita q̄ pat̄ per
suasis medic̄ disceret penā eē culpe nec morbū ei⁹ curari posse
vlla medicā & hoc q̄z scolas inanit̄ deseret. & deo neglecto pa
rentibus p̄tēptis. fieri vellet secularis. q̄ ob causas nūq̄ fortūa
tus foret. Quapropt̄ filiā suā retraxit Castellan⁹. et Procopio

nullatenus scandali occasio coram deo esse voluit. Procopius
aut se contemptum esse cernens ab omnibus ac fortunam sibi inimicam
cordis dolore tactus intrinsecus mortis salutisque sui memor
de necessitate faciens virtutem. proposuit sponte ac libera mente
egestatem ferre ac in penitentia perfecta deinceps altissimo mi
litare dicens intra semetipsum. felix necessitas que cogit in meli
Est virtus facere gratis facienda necesse Et nemine sciēte pro
fectus est ad deserti latibula ibique reperiens quoddam recluso
rium. in eo septem annis cunctis hominibus incognitus latuit. ac deo
fideliter deseruiuit. Quadam aut nocte dum in stramentis quieti
deditus iaceret. vidit somnium de arbore quadam. que ipsum de
fensura esset a pluuia vento et caumate. atque famelicum cibatu
ra fructu suo gratissimo. Que quidem arbor ut sequitur Annam fi
gurabat beatissimam. Ipse vero. cuius dicta nonnunquam in vniuersita
tis disputatiōe pro rato habentur et autentica. somnium non reij
ciens velut deliramentum exultans aiebat intra se. Nec dum lau
dandus est fructus seu rami sed etiam illi inclinandum est arbori
sub cuius rami protegimur a pluuibus et estu. cuiusque fructu dul
cissimo sitis famelique pellunt in eum. Qua quidem parabola pro
bavit beatam Annam precipuo cultu dignissimam. atque precoribus lau
disonis efferendam. Ex ipsa namque filia in lucem prodijt mundi in qua
dei filius pro nostra salute incarnatus fuit. Sic quicquid inquit
est causa. etiam profecto est causa causati. Propter hanc Procopij
sententiam in temporibus successu. maior populi ad Annam succreuit de
uotio. et festum tante matrone honoratius obseruatur. Procopius
autem persuasus ab alio quodam heremita quatinus sancte Anne pa
tronicum suppliciter imploraret. illamque digna veneratione cole
ret. quod arbor esset illa que ipsum defendere posset et cibare. Nec
dubium quin etiam ab egritudine curaret si honorem eius per posse
ampliaret. Qui protinus sanus a languore cunctis aduentan
tibus predicauit de sancte matrone cultu et honore. Docuit insuper et
clericum suum. ut se daret ad sancte Anne seruium legeretque hunc ver
siculum. O maria mater dei. mor tu succurras ei. qui tuam felicem An
nam colit genitricem. Procopius autem cum sibi in heremo aqua deesset
cum discipulo in fodiendo puteo laboraret reperit in terris pa
ganum humatum. torquem auream circa collum habentem. Quod dum
ad regem terre ferret ait. nunc paruum est quod erigo. volo inquit
ut torquem accipias. et de ea monetam facias. in cuius vna par
te regni arma depingantur. et in alia ymago beate Anne cum filio

felix necessitas

*O maria Mater dei
mox in succurras
ei qui tuam felicem
Annam colit genitricem
Nicom*

lia virgine et eius diuina prole. sculpe appareant. quatenus
sic ipsa que mihi succurrit in piculis. nota fiat et patrona cum
ctis gentibus. Cui rex ait. Erit quod optas. et insuper primū
monete denarium amore scē Anne regie tradā mee cōthorā
li circa collū dependendum. vt saltem eius intuita specie possit
libera fieri ab omni partus anxietate. Post hoc contigit regi
nam impregnatā recreationis causa cū sua comitiua circa nes
mus equitare. et dum sua traheret quēq; voluptas. et alter ab
altero sequeltratus soliuagus incederet. contigit regnam in
quodam loco solā inaduertentē esse demissam. cui inopinus las
bor partus aduenit. Que dū se solā cerneret ac mulierum sola
tiosa pñtia defraudatā. in angustijs piculis pñtuta deo volen
te cogitare cepit de bte Anne patrociniō. visocq; nūmo cū scē
Anne ymagine ait cum gemitu et osculo humili. O scā mater
Anna nūc mihi succurre mettertia. quemadmodum o pia ma
trona didici. adesto misericorditer humili te in necessitate pres
canti. nūc mihi afflicte digneris succurrere. tuū implozo subsi
diū in tua pietate pñsa Procopio docēte. queso mihi peccatrici
loco obstetricis assistentiā ne deneges me miserā in hac hora
recollige. in hac mea necessitate liberationis gratiam mihi in
te cōfidenti digneris impartiri. Et ecce mox sine humano pres
sidio incolumis et gaudens pepit. suūq; periculū imminēs. et
beate Anne obsequiosum auxiliū regi enarrauit. Quibus au
ditis rex supra modum exhilaratis heredemq; contuitus et de
tanto periculo reginā liberā contemplatus. Deum ⁊ beatā An
nā benedicēs. ad heremū eques festinat. et Procopio viro dei
que meritis scē Anne regineq; sibiq; dona cōcessa sunt let⁹ et
gratus indicauit. Ex hoc aut tpe rex Procopio fact⁹ est deuot
tior. et affectione p̄cipua cōiūctus. noscēs eū virū diuinis dedi
tum sanctū doctū et expertū. Idcirco illū licet inuitum ac pluri
mū renitentem ab inclusorio vaste solitudinis extraxit et archi
episcopū Pragen. p̄fecit. Cuius promotioni dum parentes et
consanguinei. magistri constudentes ac doctores congratula
rentur. et honores tante dignitati dignos exhibentes de offen
sis veniam peterent. Respondit humiliter. Nolite queso mihi
peccatori omni reuerentia indigno honores impendere. ac ve
niam ab immerito nec offenso postulare. sed dominum deum
cū Maria matre et auia illius sanctissima Anna directrice pro
tetrice ac promotrice mea venerari satagite. sed vt peccata

vestra vobis dimittant Annā beatissimā instantius flagitate.
Ipsa quidē est que sibi deuotos protegit adiuuat ac promouet
ad statum bonum. Illi supplices sitis. Illam venerari conemi-
ni. eius patrociniū precibus cōtinuis studiose requirite. Qui
gracias domino agentes. et beate Anne se commendantes ad
propria reuersi sunt. et deo ac auie eius beate Anne deuotius
seruierunt. Procopius aut iam presul effectus. nec ab humilita-
te solita et religione per sublimitatē presulatus et apicem digni-
tatis immutatus. longe lateq; tum sermone. tū vo. e. tū scripto
necnō orōne gratus Anne beatissime patrone sue cultum am-
pliare studuit. Insuper ecclesias capellas ac monasteria in ei⁹
honorem magnifice fundauit. Hospitalia altaria atq; similia
instituit. dotari fecit et consecrauit. ac in nomine Anne sancte
vestes. cibos et alia queq; necessaria. pauperibus libentissime
erogauit. Preterea diem natalis eius in crastino sancti Jacobi
maioris nepotis sui. celebrem iudicet. et profestum merito ieu-
nandum predicauit ipsamq; esse omni ueneratione dignissimā
Orauit eam instantius ac sine cessatione quatenus patrocinio
suo ouibus sue cure commissis necnō sibi deuotis secundū fi-
dem suam prouidere dignaretur salubriter. Sicq; Procopius
de virtute pficiens in virtutē. antistes impiger ac sollicit⁹. sup
gregē sibi cōmissam vigiliarū excubias obseruabat quatenus
ipm xpo lucrificaret et semet p ouibus hostiam uiuentē ac deo
placentem. verbo. exemplo. et penitentia victimabat. Defunc-
tus autem in domino. choruscavit miraculis. et cum Anna glo-
riosus letatur in celis Quod autem plus colitur Anne matris
festū q; Joachim patris Marie virginis. pōt elici ex graciārū re-
dundantia virginis marie Magis enī ⁊ citius sanctificata fuit
Elizabeth vt pphetaret exultante Joanne in vtero eius q; Za-
charias pater. qui mutus. pmanit donec infans nasceret Ma-
gis quippe redotet de natura cōtenti cōseruans q; infundens.
magis pterea manet odor fragrantie in manu florē tenentis q;
alteri dātis seu vellicātis. Sic ergo copiosior gratia redūcauit
ex maria ab omni originali pseruata. et copiosa gratia in vtero
materno sanctificata in Annā matrē q; in Joachim patrē Tū
preceptū dedit de honore parentū gaudet ⁊ gloriat de honora-
tione parentū suorū. qui est benedictus in secula deus Amen.
De quodā pdigo adolescēte qui p ammonitionē beati Ja-
cobi btē Anne deuote seruauit. circa quē meritis beate Anne

*Cur festū s Anne uel
na die s Jacobi est
in gloriā*

¶

mira contigerunt et de liberatione ei⁹ a casu piculoso et de scē
Anne cultus maxima ampliacione. Capitulu decimum.

In ciuitate quadā opulentissima magna et populosa fi
lius erat procōsulis cuiusdam prepotentis. qui parētib⁹
suis defunctis peste epydimie solus heres per diues supmans
sit. sed adolescentium more inerpertorū prodigus effectus est
et vite dissolute. ita vt dū etatis sue annū ageret vicesimū. quē
admodum nix in sole. sal in aqua. glacies ī igne. stupa in flam
ma vorace perdurare consuevit. sic ipse infortunatus in cunctis
diuitijs defluentib⁹ ad egestatem peruenit. Reliquerunt eum
amici necessarij. reliquerūt tpalia. reliquere videbat etiam ipse
altissimus. quoniam ipsum reliquerat prius. tam homines q̄
elementa. et omnis creatura ipsi putabantur aduersari. Vent⁹
turbulentus deorsum in terrā concussit domū suā omib⁹ bonis
repletam. fulgura coruscationes ac tonitrua deiecerunt ac con
bussierunt horrea ac frumenta in eis cumulata. pecudes et ar
menta peremerūt grandines. vndarum vehementia diruti ag
geribus submersit agros fertiles et pascua necnon pomaria
sua eradiavit fructifera. et infructuosa reddidit. Que omnia licz
sibi acciderent. tamen propter vite sue petulantia neminē. ha
buit consolantem. sed et insuper ab amicis veluti sanctus Job
et Thobias irridebat. Affuerūt illico creditores monentes de
bita sibi persolui. fugit pecunia. capiūt pignora nemo fideius
sit. quoniā desertus erat ab oībus. Lunqz angustie eum p̄me
rent vndiqz. ait apud se mestus lacrimisqz perfusus. Quid fa
ciam miserorū miserrimus. quo me vertam? quid attemptabo
Numus honorat. sine nummo nullus amat. fodere non valco
inter natos etiā mendicare erubesco. Ad cui⁹ tandē auxiliū cō
fugiā. Ecce celū et terra. parit et oīa mihi aduersant elementa
Derideoz ab amicis. alienus sum bñficijs ac destitut⁹ oportu
nis consiliarijs. Melius ergo mihi est vt medicus peregrin
ner ad sanctum Jacobum. q̄ tantis malis subiaccens ineliter
molestijs quottidianis a creditoribus. Accepto igitur bacu
lo clam ciuitatem erijt. et totus desolatus ⁊ cōtristatus in agro
ad deum genu flexo se conuertit dicens. O benignissime et mi
sericors deus meus domine ihesu chrīste. fateor me miserum
peccatorem supra modum et grauiter te offendisse. dissolute
et prodigialiter virisse. te precor peccatorum maximus desola
tus et omni refugio solatiū priuatus. qui non sum dignus a te

eraudiri. Sed precor pie domine. si quis in celis sanctorū san-
ctarumue fuerit consolator aut contritorum patronus. seu re-
leuator oppressorum. te prestante mihi subueniat. Tu em̄ nosti
obprobrium meū et confusionem. tu sis notus meus dux me⁹
et adiutor meus. Indica queso mihi ad quem sanctorum ⁊ ad
uocatum me conuertā. Nec mora precanti sanctus Iacobus
aderat in via comes quē dudum peculiariter elegerat in apo-
stolum. apparuit autem in peregrini specie dicens. Cur fles o-
chare iuuenis. que causa meroris tui et quo tendis Dominus
tecum. et saluus esto. Recte ne sunt omnia. Cui cū per ordinē
diffortunij narrasset euentus. ait apostolus. Si queris solatiū
confuge ad sancte Anne patrocinium Illam honores. de cetero
illam coles. vitam inq̄ vberimā. vnde profluit vinum leti-
cie et vite eterne. cuius botrus ceteris pulcrior virgo Maria
ac vinū expressum filius eius ihesus christus qui solus torcu-
lar calcavit. et mustum celestis glorie propinavit. Illam vitem
venerare cum suo fructu et sobole. que veteris testamenti finis
est et noui initium. Nec consolatrix est afflictorum. melius so-
latium egenis subsidium. insensatis consilium. et captiuis refu-
gium. Nec tristes exhilarat. mendicos et miseros ditat. infir-
mis curam adhibet. neminem in se sperantem abijcit aut con-
temnit. Nec inq̄ suis meritis et precibus obtinebit tibi ab al-
tissimo filio domino nostro ihesu christo nepote suo auxilium
et solatium. que mater esse dignatur omnibus suum patrocini-
um deuote postulantibus. Cui adolescens iam animatus.
Obsecro te inquit quomodo possem ei impendere honores
gratos debitos et efficaces. ne dedigneris iudicare. Apосто-
lus inquit. Singulis tercijs ferijs cum spei fiducia eo deuotis-
us quo poteris dices in eius nomine ter Pater noster et ter
Aue maria Conerisq̄ obseruare lumē ardens coram sua ima-
gine. nec dubium quin prosperaberis et fortunam quam desi-
deras recuperabis. Et ille cur queso magis hijs dieb⁹ q̄ alijs
Respondit apostolus. Quia tertia feria Anna beatissima nati-
ta est. Tertia feria virginis Marie ch̄i matris puerpera effe-
cta est. Et tertia feria in terris mortua. Rursus adolescens. Et
vnde hec nosti. Cui apostolus. Et ego eius filie natus sum et
auia mea est. et domina veluti ihesu christi domini et dei nostri
Tu quidem licet fere nulla opera meritoria feceris. tamen q̄
ad me peculiarem deuotionem habuisti. qui sum Iacobus

apostolus xpi. iccirco me in hac hora tibi manifestare dignatus
sum age igitur que audisti. Quo dicto euauit ab oculis eius.
et visus amplius non est. Adolescens autem confortatus in spiritu vi
am ceptam non deserens in regionem longinquam profectus est.
et deo volente intrauit ciuitatem regiam. vbi cuidam sacerdos
ti. beata Anna cuius iam cultor effectus fuerat procurante. com
moratus est. Qui intruxit eum plenius de sancte Anne vene
ratione. et sancta eius posteritate. Quamobrem ex modicis que
secum tulerat clinodijs. videlicet baltheis argenteis decura
tis phialis et ciphis similibusque venditis. fecit ymaginem san
cte Anne tam sumptuose sculpi quam artificiose. ceterumque ante
ipsam suis expensis curauit ardere quottidie. proficiens igitur
in feruore deuotionis ad suam prelectam didicit licet omnino illite
ratus esset scribere hec tria nomina Miesus Maria Aнна Nec
aliud (quod mirabile erat) discere poterat. Nec autem tria nomina in
dignissima cultus memoria venerabiliter in muris et parietibus
seu quibuscumque oportunis locis inscripsit. Et quemadmodum hor
um trium nomina pictura exarauit oculis hominum ad obiectum. sic etiam
ad horum trium deuotionem concitare studuit populum suum suis
ammonitionibus. Interea diuum rex regni illius passagium terre
sctae arripere et predictum sacerdotem secum profecturum induceret
corripit et hunc iuuenem in obsequium hospitis suis se comitem ex
hibere. Ipsi igitur nauigantibus in mari magno. tempestas horri
bilis et formidabilis incubebat. ut omnes pro oculis naufragium
videbant. nec fuis lacrimis precibusque ab vniuersis ad dominum
auxilium sentiebant. quantumcumque voces flebiles exaltarent in celum
Cumque iam omnes desperarent. nec spes vlla aufugij remaneret. ser
uus sancte Anne genibus flexis humiliter cum multa fiducia orabat
dicens. sancta Anna succurre metertia. Sic enim consueuerat ad
uocata suam predicando pulsare. Illo vero dicto. quod regi ac sui co
mitum presbiteris a clauicis non est diuinitus concessum. hoc instan
tia dicti iuuenis sancte Anne meritis omnibus ad vota cernitur des
super datum. Cessauit mor aquarum tumor. formido procellarum et tem
pestas. siluerunt fluctus. nec non meticolosus turbo suum horrores
abstulit. cunctosque in admirationem et gaudium subita tranquillitas
excitauit. Rex autem intellecta iuuenis deuotione et inopia
eum sibi familiarem constituit. et de victus et amictus sufficientia
securum fecit. Qui gratus et sancte Anne sue magis ac magis de
uotus extitit. quem tam graciosum sibi prouidere voluit. Euersus autem. cum

iam anno vno regis cōmensalis existēs nihil possedisset p̄p̄riū
 cepit attediari iterato apud se cōferēs. *Eya* p̄p̄rietatis aliquid
 q̄ bonum hoc. Ac si in vulgari diceret. *Q̄ rvi gut iſt et rvas ey*
gens. Quodam aut̄ tpe reminiscens solitarū abundancie diui
 ciarū. ac egestatis sue quā modo haberet. venit supplex in eccle
 siā. et p̄stratus añ ymaginē p̄eectē sue matrone. vt preces p̄
 solatio cōsequendo funderet. inquit puer *Ihus* velut exiliens
 de sinu ymaginis sc̄tē *Anne.* Ecce tu quottidie auie mee vene
 rande de ardenti lumine prouides. sed non mihi neq; mee ges
 nitrici. Cur ego tibi qd̄ petis conferā. Ille autem talis misterij
 insolitus stupefactus subticuit. Post paululum aut̄ resumpto
 spiritu licet optimi responsi nescius. cum pudore ait. *Q̄ bone et*
mellisue *Idiesu* tu nosti qz pauper et aduena ego sum in terra
 aliena. tu meditari poteris qd̄ prestare possum. qui nihil pos
 sideo. Ipse vero p̄tinuo egressus ecclesiā. *Idoc* quod audierat
 non surda pertransijt aure. reuoluitq; vigili mente dñm talia
 verbo inconsueto more sine causa nō locutū fuisse. Quare ven
 ditis his om̄ib⁹ quib⁹ carere potuit. etiam sc̄dm lumē in noīe
Idiesu añ ymaginez obtulit. Cui dñs *Eya* charissime. nephas
 duco mihi honozē impēdi. si matri mee b̄ndicte de lumine non
 p̄uideas. Ad quē adolescēs rursus tanq̄ animatus ait. bone
Idiesu. Cōuenite pariter. et inter vos patienter cōdiuidite. qd̄
 enim amplius prestaret qui nihil possideret. Et *Idiesus.* *Eya*
 aliquid p̄p̄rietatis q̄ bonum hoc. quod tu dicere p̄sueueras
 nisi cuiq; nostrū p̄p̄riū p̄uideris. nec tibi aliquid p̄p̄rium
 conferemus Quibus auditis in alacritate sp̄s mor bursa cin
 gulo et que habuit. precio venditis etiam beate virgini cereū
 compauit et ardentē añ eā posuit. Quo oblato *Idiesus* inquit.
 Cōtentamur tecum in pace transeas. qz tui in benedictiōe me
 mores erim⁹. Egresso aut̄ eo de ecclesia p̄sbyter obuius venit
 dicens bone fili q̄ predicas nobis *Annā* sc̄tāz merito recolēdā
 valde cōueniēs esset pro maiori illi⁹ honore. quaten⁹ eius yma
 ginē in ecclesie turris altioris summitate in parte occidentali de
 pingas vt ipsa longius visa possit ab oībus honorari et inuo
 cari et inuocata ac honorata nobis meliorem fortunam ac vite
 emendationem obtinere. Qui protin⁹ paratus et lignozū ma
 chinis cōpositis. et in altū leuatis ad scandendum oportunis
 fere cubitorū seraginta in altitudine depinxit ymaginem sancte
Anne decoratā. cū virgine beata et ei⁹ ple diuina. subscripsitq;

amplissimis litteris aureis sancta Anna succurre mettertia Qui
bus consumatis cum iam descendere cepisset. ecce inuidia diaboli
venti borealis turbinem excitauit. quae machina illa dissoluta multis
spectantibus non nisi mortiferi restabat casus. Tunc autem in sua
confusus patrona clamauit. Sancta Anna succurre mettertia. Et
ecce quod humanum nequiuit praesidium. Anne praestitit obsequium. Quae
porrecta cadenti vestimenti sui sumbria. sic pepedit in spectacu-
li prodigium et laudis sanctae Anne preconium per medium fere diem. donec
miraculi nouitas ad regem perueniret. Tunc autem ordinatio in-
strumentis reparatis et applicatis descendit illesus succurrete
sancta matrona. qui alias in terram ab alto colapsus haud dubio
fuisset mortuus. Rex vero clam eum vocatum alloquitur dicens. Ex quo
iam iteratis disco exprimentis te gratum esse sanctae Anne. tuas apud
illum pro me meisque precibus exopto. quare te nedum honoribus extola-
ram. verum etiam de temporalibus tibi sufficienter prouidere satagam. Ille igitur
deo iam promissum suum implente. auri et argenti proprietate
ditatus. adeo ut accepta licentia a rege ad tempus statutum ad
natale solum se transtulit et creditoribus suis honorifice satisfac-
tis dirutisque possessionibus reparatis. et pristinis opulentibus non
minus honoratus rursus iuxta conditum ad regem reuersus est.
Tunc ne de his copiosis beneficiis benefactrici suae ingratus putaretur
ecclesiam adiit. et ymaginem paratam diem visitans orationes coram
ipsa fudit deuotissimas. Cui egressuro post tergum ait puer ihesus
qui erat per ymaginem in sinu anne bene dicens. Quid nunc dicis charis-
sime. Nonne iam gaudes de accepto proprio. quod dicere pusillan-
mis consueuisti. Eya proprietatis aliquid quod bonum hoc. Et ipse
Eya et eya suauissime domine ihesu ex intimis cordis medullitis tibi
gratias ago matri tue et auie patronae mee colendissime non parum
doleo quod gratias condignas exhibere nequeo. In loco vero suo na-
tuo singulis debite ac rite expeditis. de domo sua hereditaria
sanctae anne capellam fundauit pulchram quam tam diuis laudibus quam sanctis
ymaginibus lincariibusque laudabiliter dotauit. post haec quodam annis
vixit septuaginta. vir utique re et nomine magni consilij ac vite proba-
te intantum reputatus est. ut a ciuibus burgimaster eligeretur. et re-
gis secretarius consilij. Adeo quodam in amore sanctae Anne feruescebat
ut nullum omnino alterius carnalem amorem admitteret. Regem quodam die indu-
xit graciose persuadendo. ut in omnibus ecclesijs regni sui ad honorem
sanctae Anne formosas eius ymagines. lincariibus adhibitis factis cu-
rate felicitateque eius ut anne celebraretur omnem operam daret. Predictus vero

sc̄tē Anne famulus. vsq; in finē vīre in s̄uitio psueto fidelis per
seruabat dū plenus eēt dierū nūer⁹ et mors sibi immineret me
rui videre sc̄tissimā v̄ginē Mariā sibi astantē et dicētē Chares
frat̄ te mēbra vt cerno deserunt. robor corpis abscedit. natura
deficit. q̄ nā mō tecū agit. Et ille Sororē non habeo q̄re me fra
trē appellas. Et illa voce iocūda. Nōne sc̄tām Annā in m̄rem
tuā in tris elegeras. Et iā inq̄t. in tenebris et caligantib⁹ oculis
Rursus v̄go btā. et ego ei⁹ sum filia. q̄re soror tua. et ihsus est
tibi nepos. cui⁹ ego mat̄ puerpa. manēs tñ v̄go illibata Et il
le viribus vtcunq; resumptis aptisq; oculis virginē b̄n̄dictā
dei genitricē et puulū ihm in vlnis eius sibi etiā applaudētē in
tuit⁹ est ac totus in aīa pre nimio gaudio liquefactus ait. Quid
vobis retribuā. pro oībus que retribuistis mihi. B̄ras vobis
non q̄les debeo sed quales possum ago pro b̄n̄ficijs accepti. vt
verū fateor. impares. Rogo ⁊ obsecro. vt me peccatorē inutilē
seruū v̄m dignemī in gratiā v̄iam acceptare. nec mihi nunc et
in hora mortis me denegate v̄iam optatā p̄itiā. Jāiā o dulcis
sime ih̄u defende me ab hoste maligno. et pducere digneris ad
regnū celestis glorie. O maria mater gratie. mat̄ mie. tu me in
tua suscipe custodia. O laude dignissima sc̄tā Anna in hac ho
ra succurre mihi mettercia. Qui beata Anna. fili charissime ne
metuas. nūc gr̄am psequeris. atq; de gl̄ia sempit̄na securus eris
Oēs em̄ q̄ in timore dñi mihi cultū exhibent. faciam eos in aīa
psperari. nec non post mortē eternaliter nobiscū regnare. Ecce
fili⁹ meus ihs milicia celesti p̄dit⁹ tibi celū reseat. malignū re
primit. et infernū recludit. ad ip̄m vocē tuā dirige. suā misericōdiaz
precare q̄ tibi ppitius que petis libēs prestabit. Tūc clara voce
conuersus ad dñm ait. In man⁹ tuas dñe commendo spiritū
meum. et post pauca Redemisti me domine deus veritatis. et
sic expirans a celesti militia vectus est ad etherea regna.

De quodā ep̄o in Anglia impedire volenti cultū sc̄tē Anne
ac mirabiliter iccirco plagato. et quō deuotio maior ad eius
venerabilē festiuitatē et honorē succreuit. Capitulū. xi.

In anglia ep̄us quidā erat qui nō solum sanctam Annā
nō coluit. sed eorū oīm qui eā venerabant̄ grauis aduers
sarius extitit. Is autem dum videret populum ad ymaginem
sancte Anne magna deuotione quottidie confluentem. cerea
os oblationesq; crebrius offerenrem. non tantum his que san
cte Anne sed etiam que alijs sanctis fiebant obsequijs prauo

liuoris stimulo inuidebat. Quapropter furia magna accensus elato stomacho ad populū deuotum buccas inflatas cōtumeliose larauit, clamitans. Vnde vobis ista insania atq; fantasia vnde hec supsticiosa et vana religio, vnde et prodigia bonorū vestrorū elargitio. Nescitis aut quid agitis. Male nanq; vt in doctū vulgus cōsulti ad mutū surdumq; simulacrū cōfugitis et tpalia v̄a inuanū erpenditis. A cultu igit̄ ⁊ huiusmodi ceremonijs penitus cessate, sufficiēs nobis mutuoꝝ ⁊ surdoꝝ sanctorū nūerus ad n̄ra erpendēda dinoscit̄. Quare merito p̄cipiendū esse censeo, vt noue et insolite veneratiōes nō approbate potius rescindant̄ q̄ nostre vltionis mucrone rebelles ⁊ increduli feriant̄. Ignorat̄ em̄ quā colitis. Ipsa em̄ iudea fuit in lege veteri non cristiana, nō baptizata, trium viroꝝ matrimonio cōiuncta. Adiecitq; in eā cōtumeliosa verba salubrius a fidei subtrahenda, q̄ in p̄iudiciū eterne salutis p̄ferenda. Non est talis vt sancta in celis pro patrocinijs inuocanda, non pro sancta veneranda. Erratis oues mee erratis, volo protinus a cepto desistatis, aut vltionē pastoris vindicantis nō euadetis. Ergo quod m̄do nolite cōtemnere, vt gratiā nostrā possitis obtinere. Populus aut̄ abscedēs et in se p̄fusus deliberauit an a veneratione sancte Anne velit iurta mandatū episcopi cessare, an eā vt ante dignis laudibus frequentare. Sed inspiratus et confortatus a dño voluit plus sperare in xp̄o ihesu et in maria virgine matre ac in eius auia sc̄tissima Anna q̄ in principibus aut filijs hoīm in quibus nō est salus, et plus estimabat se obligatum ad honorandū deū ac parentes ei⁹, q̄ blasphematorē tante dñe in sui ip̄ius perniciē oblatrātem ac cōminantem formidare ac sequi. It̄circo nō destitit a seruoꝝe solito et deuotione. Post dies aut̄ aliquod p̄sul in basilica sua p̄ns dñi cerneret vulgus monita sua peruipendere, et a sc̄tē Anne cultu nō desistere cōmotus iracundia ac indignatione vehementi cōminatus est dicens. Cum verbis meis minatorijs et meis inhibitionib⁹ nō obtēperatis, necesse est, vt inflectione penarum ab huiuscemodi ceremonijs desistatis, et que iussa perficiatis. Et ecclesiā egressus vt excommunicationē p̄ suā dyocesim sup sancte patrone seruitores fulminaret, et insuper pecuniaria mulcta corrigeret. Ipse vero in equo sendente vertiginis sp̄s equū inuasit et de filio auia suā vindicare volente, qui mandatū dedit de honore parentū. Antistes forti dei potentia inuisibi-

liter in terrā p̄strat⁹ est. et ceruice cōminuta per impiā mortem
quā soluit miser hō p̄ficere p̄hibit⁹ est excōicatiōes et censuras
fulminare quas more canino lupinaq; rabie in oues p̄prias et
simplices erequi voluisse veritus non est. Qd̄ prodigiū vel mi-
raculum dū fama volante passim publicaret. cultores sc̄tē An-
ne multo feruentiores reddidit. pluresq; alios in eius venera-
tionem et memoriam digne celebrandum attraxit.

De duab⁹ sp̄ualib⁹ btē Anne deuotis. q̄bus semetipsam in
visiōe p̄ntauit. et de singularib⁹ ōionibus quibus edocte sunt
p̄ veneratiōe sui ac remuneratiōe consequenda. Cap. xij.

Ouote cuidā virgini sc̄t̄imoniali. deo btē v̄gini ac beate.
Anne sedule obsequēti. et preces deuotas offerēti. in visi-
one sc̄tā Anna dignata est apperire. Visumq; est illi sanctam
matronam per celum incedere. p̄hialā auream in manu tenere
et oēs sc̄tōs sc̄tāsq; p̄ sp̄uali obtinēda gratia seu elemosina fla-
gitare q̄ videbant aureū nummū singuli in p̄hialā mittere. Qd̄
sicut manifestum est sc̄tōrū merita designat et suffragia. Que q̄
dem sancta Anna obtulit altissimo pro sua deuota famula. quē
admodū sp̄ facit p̄ suis supplicibus. Post quam visionē virgo
prefata multo ampli⁹ in gracia p̄fecit. vt tādē p̄cib⁹ sc̄tē Anne
in celozū regnū sublimari meruit. Ipsa etiam quodam tpe sc̄tē
Brigitte in ōione procumbenti apparuit dicens. Ego charissi-
ma filia. sum Anna mater virginis dei genitricis et auia filij
dei om̄ipotentis. hūani generis p̄uisa patrona specialis. preci-
pue tū in matrimonio viuentiū et dei timorē habentiū. Serui-
as tu laudabilis virgo mente vigili ei qui te creauit. redemit
et ad gloriā p̄destinauit. ac mei honoris noli obliuisci. sed cre-
bra me salutacione pulses ⁊ alios doceas. qd̄ tibi reuelare cēsui
Oratio dicenda ab Anna reuelata.

Benedictū sit dulce nomen dñi nostri ihu xp̄i filij dei viui et
Marie virginis illibate. Quā tu dñe ex beatis parentibus Jo-
achim et Anna dignatus es eligere de qua tuam humanam
naturam et dulce nomē assumpsisti. Te precor hūiliter per eoz
merita. vt oīm misereri digneris coniugatorū precepta tua cu-
stodientium. presertim eozum qui in seruitio et honore paren-
tum tuozum persistūt. prestes eis diuinā tuam gratiam profici-
endi in om̄i virtute. prosperitate. ac suarū animarū salute q̄te-
nus secundi esse mereant ad tuū diuinū honorē corpore ⁊ men-
te. et post hanc vitam miseram. consequi cum sua posteritate

¶

gloriã sempiternam. Et sic euauit et sancta Brigitta in magna consolatione hanc orationem corde pertractauit.

Quo beata Anna manifestauit se duobus sibi deuotis uide licet vni heremite. et cuidam clerico. et de magnificis circa eosdem per ipsam exhibitis. Capitulum. xiiij.

Maria dei genitrix cult⁹ parentu suoru pcupida. cuidam heremite oranti cum multa angeloru cõcione se pntare dignata est dicens Amice huc ad te ueni vt spiritũ tuũ recrearem. et solatium aie prestarem ac etiã in bono confortarẽ. Sum quidẽ vgo maria. stella maris. et refugiũ afflictorũ. qz me frequẽti ac suaui veneraris salutaciõẽ ac filiũ meũ pre filijs hoim speciosum creatorẽ celi et terre. datorẽ ois boni quẽ spũscti cooperatiõẽ cõcepi. et mũdo gauisa pepi. vginẽsqz meis vberib⁹ lactauĩ. Cui heremita. Dñi hoc mihi vt mat dñi mei ueniat ad me pctõrẽ. Bñdicta sis in euũ sup oẽs creaturas. et sp bñdicta cum omni setã tua comitiua. Te supplex rogo virgo scitissima vt filiũ tuũ. dñm meũ placatũ mihi facias. qtenus in grã vera tibi sibiqz oĩ tpe famulatũ acceptũ exhibeã vt ad finem sanctum vite ptingere queã Maria rñdit Qd petis impetrabis. sed demũ sis ammonitus vt parentes meos Annã et Joachim in deuotione pmemores. cũ tota eoz pgnatõẽ. Mã qcqd laudis eis impẽdis velut mihi exhibitũ refundo. Nec manet a filio meo irremunerat⁹ cult⁹ parẽtib⁹ meis eribitus. Quib⁹ per ordinem sic referatis disparuit visio. odor tñ mire fragratie in loco illo remãsit. heremita quidẽ multũ in spũ solatus est. et scitissimis dei filij parentibus totus deuot⁹ effectus est Post hec aut cum diceret salutationẽ angelicã formauit in hunc modum dicens. Aue maria gratia plena dñs tecum. bñdicta tu in mulieribus et benedictus fructus v̄tris tui ihesus xps. Et bñdicta Anna mater tua cbarissima. de qua nobis uenit caro tua uirgine sine macula Amẽ. Sic aut assuetus legere profecit vir dei in gracia ita vt iã pfruat gloria sempiterna Simile legit de qdã clerico nõ lõge a roma cõmorante. qui ob deuotionẽ bte Anne psuet⁹ erat dicere post saluationem angelicam Aue ma. Et benedicta sit hodie scitissima matrona Anna genitrix tua. de q sine macula nata est caro tua v̄ginea Amen. Qui ppterea in agonia constitut⁹ meruit pntiam filie et matris habere. Cũ em iacuisset tri duo velut exanimis et tractaretur de sepultura eius velut mortui qsi de graui somno excitatus inquit. Dilecti oẽs et cũ ueneã

Ann Maria

ratione silete. Ecce dñā nostra dei genitrix adest. et mater eius
Anna sc̄tissima. aduocata mea dilectissima. His honoris im-
pendite laudes dicite. reuerētiās pdignas exhibete. En assunt
vt mee carnis ergastulū liberent. et ad celū assumāt. Offerunt
quidē pro paruis magna. p̄ tpalibus sempiterna. in quaz nūc
manibus me p̄mēdo. qz cū ip̄is iugiter letatur⁹ ad gloriā vado
et sic emittēs sp̄m̄ sui laboris inmarcessibile adeptus est p̄mū.

De miraculis diuersis quibus beata Anna choruscauit. et
primo de naufragis a submersione liberatis. et vidua pauper-
cula in porco consolata.

Capitulum. xiiij.

Quodā tpe multi numero nauigaturi ex portu Slusensi
Flandrie versus insulam anglianā. Ipsis autem. voto vē-
tis dato. in mari existētib⁹ caliginose nebule cum tanta ven-
torū tempestate insurrexerūt. vt portum inuenire non volētes
in metū submersionis quasi exanimēs inciderunt. Qui ~~ven-~~ *vi dantes*
tes pericula subita et valida etiam nauis rectorem hesitantē cō-
tristati oēs fere de vita desperabant. sed cuiusdā salubri moni-
tione. dñi flexis genib⁹ sc̄tām Annā metterciā suppliciter inuo-
cassent. et si salui ad portū. optatū venerint. oblationes coram
eius ymagine psoluere promisissent. Illico maris oīs tēpestas
cessauit et euanescentibus nebulis aer purus cernitur. atqz sol
sua pergrata luminositate om̄ibus benignus eijcīt. hinc nauta
iam dñdū perplexus. via recta. quā amiserat compta. in laudē
prorupit miserantis dei et sc̄tē Anne alacri voce dicens. O viri
qui mecum in tanto timore tātisqz periculis extitistis. Hoc sc̄i-
tote. nisi profecto sc̄tā matrona btā Anna suis meritis atqz pre-
cibus apud altissimū nobis succurrisset. naufragiū indubie fu-
issemus perpeffi atqz in his aquis vebementibus arenis buliē-
tibus submersi. Cessante igit̄ om̄i tempestate prospero vēto ad
portum quo nauigandū erat cum gaudio venerunt. Illic v̄o re-
bus suis seu negotijs expeditis in opidum Slusense reuersi
sunt. Ibiqz in ecclesia que deo et sc̄tē Anne in maris periculis
venerunt magna solennitate persoluerūt. Ad idē facit qd̄ narra-
de vidua quadā in almania. Nec aut̄ post mortem viri in tpa-
lib⁹ locuples erat et diuitijs opulenta. Que consulto cōfessore
suo minus tñ discreto psuasa est. vt venditis oibus et pauperi-
bus distributis sine tpalium cura in dñm cogitatū suum iacta-
ret. Dixit em̄ in euangelio qui mentiri nō pōt. Si vis perfectus
esse vade et vende oīa que habes et da pauperib⁹. Que quidē

an̄o prompto. vt felicius in dei seruitio se daret contemplatiue vite obsecrationib⁹ intēderet et exercicijs diuinis obtēperauit confessoris p̄cilijs se depauperādo. et cū tribus p̄lib⁹ egēdo ac labore manū suarū victū penuriose queritādo. Post paucorū v̄o curricula tporū ob id a cognatis a vicinis velut prodiga et insensata reputāt. ⁊ cū frequētissime deficeret a nemine recreat⁹ nullus propter inediā flentē consulabatur Nemo etiā famelico pueros eius cibo aut potu sustentabat. Idanc autē aliorū subsidio desolatam contigit circa hyemis algozem cogitare. et de saginando porcello care empto sollicitare. quo posset saltem in modico puerorū fami p̄sulere. vt saltē brumali tpe non cogere deficere. Cū autē nō incrassaret sed languore diutino indies macrior efficeret. nec pabula preposita nauseādo ob infirmitatē gustaret. tota pusillanimis effecta est. Que dudum abundauit diuitijs. nuc humanis destituta subsidijs cepit ad orationis arma se conuertere. et ad dñm in tribulatione clamare. Inuocauit insup oēs sctōs sctāsq; in celo vt venustissima ac in egestate maria cōstituta p̄solationē aliquā posset accipere. Cum vero diutius an̄o reuoluisset quis sctōz sctārūue viduis orphanis ac afflictis precipuo solet succurrere patrociniū. nec sctē Annē nouisset subsidia. mox inspiratiōe diuina premonita est. vt se totam in deuotionem conuertat ad matrē ipsius dei genitricis Annā. in subuentiōe desolatorū clementissimam et benignissimā. Qd̄ dū protin⁹ faceret adest sctē matrone auxiliū. et porcellus subito comedere cepit. et quātocius sanatus et incrassatus est. Qui post modicū tps̄ mactat⁹ p̄ totā hyemē tam vidue q̄ p̄libus prebuit grata ac sufficientia sercula. cui⁹ carnes int̄ manus crescere videbant. nec cito deficit. sicut quondā oleum vidue in lechito et farina in ydria. Vidua autem in deuotione ad beatā Annā cū p̄libus dedita. sic est in necessitatib⁹ diuinitus prouisa. vt etiam proficeret in gracia. cum adepta celesti gloria.

De muliere multum infirma per ipsam inuocata curata. et ymagine sibi facta. et de quadā pestilentia subito corā ymagine sua liberata et sanitati restituta. Capitulu. xv.

Mulier quedam graui molestata languore. dū inuocatis donec ciuū supernorū alleuationes non sentiret. venit in mentē eius quatenus p̄ suauitate cōsequēda a dño ihu. auiam suā inuocaret. Qd̄ dū hūilius confisa faceret. paulatim melius habere cepit. ita vt sequenti die sospes tota a lecto resiliret.

Quapropter Anne sancte deuotior effecta ymaginē eius fieri pcura
 uit quā patronā suā honorauit. sed ⁊ oib⁹ qbus poterat vene
 randā p̄dicauit. atq; patronā tante misericōdie diuulgauit. Ad sile
 quodāmodo facit qd̄ referē contigisse post obsidionē opidi da
 uentriensis factā a Philippo duce Burgundie patrie dñi Da
 uid eiusdem dyocesis videlicet Traiectensis antistitis fuit em̄
 peltis epydimie grandis in eodem loco que sua clade innume
 rabile p̄strauit populū. Dū em̄ singuli patronorū suorū ac pa
 tronarū implorarēt iuuamina. nec oēs deo volente exaudirent
 tur. Accidit cuiusdam vidue filiā vnice dilectā vtpote
 baculū senectutis sue eadē clade piculosissime p̄ueniri. Mater
 autem multa remedia queritans sanctisq; vota faciēs nullum
 auxilium inuenit. Tandē in dño hiesu ac eius auia confisa. dño
 inspirante. filiā quāq; laboriose ad scti Leuini eiusdē loci pa
 troni duxit ecclesiam. ibiq; añ sctē Anne ymaginē simul p̄stra
 te p̄ces deuote fuderūt cereū ardentē obtulerūt. deuoueruntq;
 se sctē Anne deuotiores fore. siquidē meritis eius piculū mortis
 filia posset euadere. Et ecce quanta sctē matrone merita q̄ va
 lida apud om̄ipotentē suffragia q̄ subita adminicula et solaciū
 presidia. q̄a mor p̄cibus fuis. votisq; p̄missis filia tāq; peltis
 nescia surrexit penit⁹ sanata. nec alia necesse fuit querere reme
 dia. sicq; parit̄ p̄gaudētes de exauditiōe gratiasq; referētes do
 mū redierunt et altissimū in sctis suis cōmendauerūt singula
 rissime tñ ipm̄ in btā Anna glorificauerūt. De Margareta
 quadā religiosa btē Anne et Joachim deuota. et ab eis docta
 cui mirabiliter btā Anna affuit in morte. ⁊ de quodā febricitāte
 morti vicino miraculose sctē matrone meritis curato. La. xvi.

In cenobio quodā virgo fuit deo deuota simplex in anīo
 et hūilis in ope suo Margareta noīe. que ex cōsuetudine
 bona post dñm quottidie parentes eius honorauit videlicet
 Mariā eius genitricē Joachim patrē marie. et Annā matrem
 eius beatā cū qnq; Pater no. ⁊ totidē Aue ma. Nec virgo de
 uota meditatiōe mēte reuoluebat vginē matrē nō solū om̄i lau
 de dignissimā esse. sed parētes eius Sicut arbor honorat cui⁹
 fructib⁹ reficimur ⁊ arbori etiā reuerēter inclināt sub q̄ p̄tegi
 mur a pluuijs ⁊ vētis. Cūq; hec eadē a cōsodalibus amonerēt
 ac veraret sup latino discēdo ⁊ cātu. q̄ten⁹ cā eis monialis vela
 ta efficerēt indulgētiasq; ordinis sublimioris iā nouit in cōuen
 tu acceptati cōsequeret. Rñdit humiliter. Dilectissime sorores

mee meli⁹ mibi est in simplicitate mea consueta deo deuoto famulari. q̄ ad culmē magne p̄fectionis aspirare et mēte distrahi. que senio iā p̄ficioz. et plus possem in nouitate vite deficere q̄ p̄ficere. Præterijt mēozia. deest ingenū aduenit q̄ppe senū indocile. p̄cor vt sufficiat mibi simplicitas mea solita. legamqz more meo antiquo ex quo ingressus sū locū istū. Pater noster Aue maria et Credo. hūilis em̄ ancilla xp̄i in terris sublimia respuit cui⁹ tñ ingenū deus suo lumine illustrauit vt sub indocta sp̄e. que fortis nulla nouit litterarūz elemēta. ualuit sp̄s sancti gratia p̄ edificatione sp̄s oportuna ad quecunqz etiam obiecta r̄ndere. Mihilominus dum obediētie p̄tinaciē resistere nollet. et in mundi vanitate sublimari non affectaret. confugit ad sancte Anne patrociniū dicens mente pura O matrona mea b̄tissima dei auia. sc̄ta Anna. p̄cor te metterciā vt mibi auxilii. ris in hac hora. tu nosti cordis mei desiderū. nō quero status alteri⁹ fastigiū quod nosti saluti aīe mee proficuum. siue mors sit siue vita mibi concede. ac me in manus tuas cōmendo. Nec mora pestilentie morbo uisitat̄ infirmaturqz vsqz ad mortem. Cūqz iā in agonia constituta esset respirās ait altantibus. Inclinate capita uestra humilime genua flectite. honores exhibete sorores charissime. Nōne uidetis ad lectulū nostrū in camera ingredi aduocatā meā sanctam Annā cum suo marito Joachim sc̄to cū tota sua cognatione? Beneueniat dñā mea cōsolatrix mea atqz p̄tectrix. Beneueniat utiqz cū oībus de sanguine suo. Beneueniat me defensura ab hoste maligno q̄ tā glōsa posteritate triumphat in celo. Sorores uero fantasias capitis sui deputātes uelut incredule uerba moriētis paruipenderūt. Margareta aut̄ iā moritura. et de sc̄te Anne p̄t̄tia et eius societate cōcomitante. secura dixit ad sororē in lecto vicino vsqz ad mortē egrotantem. O soror dilectissima festina te properare ad egredendū ab hoc seculo. Ecce em̄. inuitamur ad nuptias celestes a dñā mea sc̄ta Anna quā intima affectione cū reuerētia dilexi in uita mea. Esto secura plus nobis prodesse debet nostra simplex hūilitas. q̄ consorziū aspirata sublimitas plus nostrū patrilōquiū q̄ aliarū sine feruore sp̄s iterato perlectu psalteriū. Inuoca dei filiū genitricem eius ac matrem illi⁹ amicā nrām sc̄tam Annam vt ipsa mettercia defendat nos in hac mortis hora. Nec aut̄ simul in dño cōfortate. ac permerita sancte Anne consolate. simul emisso spiritu. recepte. sunt in gloria

celesti. Odoris autem fragrantia illic remanens testimonium fuit
ciues celestes ibidem affuisse. Ac simile etiam videtur quod in
quodam febricitante gestu inuenitur. Vir quidam domu sua
egressus inopinate sic febribus affectus est. ut cogeretur regres-
sus lecto decumbere. Dicebatur autem a confluentibus iam mor-
ti vicini. persuaseruntque ei ut confiteretur. Quidam autem e circums-
tantibus ait ad languentem. Hodie festum Crisostomi est apud deum
magni aduocati. Cui egrotus. Et festum imminet sancte Anne pa-
trone mee gratissime. Precor vos omnes hic nunc preces genibus
flectis cum deuotione ad ipsam pro patrocinio consequendo preces
fundere. confido in domino me suis meritis prorsus adiuuandum
Quod dum factum fuisset. ille qui moriturus videbatur. a lecto sanus exi-
liens cibum petijt. melius se habuit. et nihil mali prorsus in corpore seu-
sit. eodem tamen tempore. quam in loco eodem hic morbus subitanem in vul-
go prevaluit. quattuor simili languore percussi mortui sunt. Igitur
omnes Annam sanctam honorem. ut ipsa meritis suis in terris nobis
procuret gratiam. et post hanc vitam miseram gloriam sempiternam Amen.

De digito sancte Anne de ciuitate praesens ad Colonia
agrippinam delato et de diuersis miraculis. et de osculatione
eius et peregrinatione et quomodo sicut in suo seruitio perseveranti-
bus patrociniatur. sic ipsam in seruitio deserentibus amplius
non succurrit.

Capitulum. xvij.

Anno a natiuitate domini Millesimo quadringentesimo septuaginta
tuagesimo ut fertur octauo. cum certarum testimonio
litterarum indubitato de Parisio ciuitate ytalie reliquie sancte
Anno utpote digitus delate sunt in urbem Coloniensem agrip-
pinam. Qui quidem honorifice quemadmodum decet in ecclesia fra-
trum predicatorum conseruat. Ad quem peregrinationis causa licet
de longinquo homines innumerabiles confluant. tamen gutturosa quedam
mulier que iam omnia sua in medicos licet frustra expenderat.
ad locum sanctum confisa in sancte Anne meritis prexit que cum deuote
oratione fusa reliquias sanctas oscularet. sic vlcus colli gutturis
passio protinus euauit. ito ut nil mali unquam passa videretur.
Hoc autem in loco in quo reliquie sancte reseruantur quanta po-
puli multitudo conueniat. quantusue peregrinorum confluxus quan-
taque simplicium deuotio. Melius norunt illi iugiter commoran-
tes quam hi qui semel aut bis durat fuerunt. Auferuntur meri-
tis sancte Anne diuersorum languorum molestie. variorumque do-
lorum pene intolerabiles. scilicet februm dentium capitis paralisis. fluxus

1-478

sanguinis epydimie horūq; similitum. Nec enim testantur clis-
nodia ac signa multiformia nūerosa atq; preciosa ibidem in ob-
lationē p iugi memoria derelicta. In hac autē ciuitate complu-
ra miracula ille in tempore contigerunt. de quibus vnū quod
contigit conscribam. Erant em̄ sc̄timoniales quedam incluse
specialē habētes deuotionē erga sanctā Annā. que dū pcepis-
sent reliquias sacras ad urbem delatas quadā pia solitudine
egerunt. q̄tenus hunc digitum merito venerandum intra suā
clausurā possent videre venerari et osculari. Digitū inq; illum
quātociens virginis illibate atq; ab omni macula culpe aliene
carnē cōtingere meruit. Nec dubiū quin et illam diuinā carnē
cōtrectauit et tetigit que in eius filie vtero per spiritūsanctum
incarnatus fuit. Cum autē single vidissent et osculate fuissent
quedam earū absens ita doloribus dentium cruciabat. vt pene
furere videret. que dū ab alijs ad osculandū et venerandum
sacras reliquias introducta fuisset. et vix oꝛonem vnā dñicam
legisset. ita subito liberata fuit. quasi nihil doloris in dentibus
vnq; habuisset. Quare de cetero in maiori reuerentia ac deuo-
tione ab eisdem sanctimonialibus est habita. Ipsa etiam natu-
raliter lubricis et carnalibus sibi tamen deuotis tam mentis
q; carnis pudicitia necessariam impetrare consuevit. nedum
secularibus verumetiam presbiteris religiosis. ⁊ adulteris. ita
vt omnis carnis petulantia seu stimulatio sua intercessione ab-
cederet. Et sicut ipsa cultoribus suis in deuotione erga se per-
seueratibus semp fuit et est clemens et propicia. sic a cultu suo
resilientibus austerā sit et rigorosa. Nam virgo quedā ob de-
uotionē quam erga sanctā gerebat Annā vsq; ad annū suum
sexagesimum. ita vt ab hominibus carnis illecebris erat prote-
cta vt sine vlla carnis rebellionē in magna spiritus quiete ⁊ cas-
titate viueret. que postq; a primo seruoze solitoq; seruitio An-
ne sancte intepuit. ac protectrice sue sanctissime Anne ingrata
fuit quanq; senio confecta vtpote sexagenaria vt premissum est
pristinē vite oblita. castitatisq; sue immemor. in carnis lapsū
terra mulier cecidit. nec pro fame sue conseruatione tanq; im-
merita apud sanctam Annam vllum inuenit patrociniū. Sic
q; infelix mulier indies proficiens in penis tandem ob vite sue
de merita publice peccatrix famata est. Cūq; iam ei facta esset
frons meretricis ita vt nesciret erubescere. in malis suis ob-
stinata mala morte defuncta est. a qua nos semper suis meris

tis et precibus protegat beatissima Anna Amen Sicut igitur
sancte Anne feruenter est obsequendum sic etiam constanter ⁊
vsq; in finem perseueranter est seruiendum. Non enim qui in-
choauerit. sed sicut in euangelio domin⁹ ait. Qui perseuerauit
vsq; in finem hic saluus erit. Et beatus pater Augustinus In-
choantibus premium eternum promittitur perseuerantib⁹ ve-
ro datur. Ad qđ nos omnes sancta Anna mettercia suis preci-
bus perducere dignetur altissimo prestante qui est in seculorū
secula benedictus Amen.

*Hilff sancta Anna
süßer Lichte*

Impressum Lypzē. per Melchior Lotter
Anno dñi Millesimo quingentesimo xij.

18 1734

X 1528833

Et reddat fructa nra sic interio fca
 qm d' naufragio patienti sent nua
 tollit n' eripit nra st' n' n' edat
 est tuc duc pene d'pta statuta
 ne q'uctudo t'c ut p'upt d'nd
 excusat d'p'nd' si d'ct' h'c e
 Sed minuta d'co spoliat' n'ra ad'p'p'te
 p'nta d' aquos n' n'unt n' d'p'nd'e
 Eud'q' ad'p'p'te cap'it si n'ra se orobell
 acceptat h'c n'ra spoliat' am'c
 d' qui n' n'unt ut sub'dta g'ub' n'ra
 s' d' n'ra n'ra ad' d'ntu'nd'u
 d'lyt' s' n'ra n'ra d' d' p'nt' d'ng
 Que d'nt p'nt' d' d'ntu'nd'u

J. Hoff. Eccl'ia. Eccl'ia 22. 5.

Legenda sanctissime
matrone anime ge-
nitricis virgins ma-
rie matris: et ihesu
cristi anime.

Johann vetter

*Sum ex libro Cytia
B. M. V. Halberstadt.*

*P. 4 16
Theologie
N. V. 94 435*

